

gemeente

Oost Gelre

Nota

**Wet maatschappelijke
ondersteuning**

Oost Gelre

2012-2015

Inhoud

1. Inleiding
2. Samenvatting
3. Oost Gelrese visie op de Wmo
4. Bepalende uitgangspunten bij de invulling van het Wmo beleid
5. Burgers betrekken bij het Wmo beleid
6. De Wmo prestatievelden
 - 6.1 Prestatieveld 1: Leefbaarheid
 - 6.2 Prestatieveld 2: Jeugd
 - 6.3 Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning
 - 6.4 Prestatieveld 4: Vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning
 - 6.5 Prestatieveld 5: Algemene voorzieningen
 - 6.6 Prestatieveld 6: Individuele specifieke voorzieningen
 - 6.7 Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
 - 6.8 Prestatieveld 8: Openbare geestelijke gezondheidszorg
 - 6.9 Prestatieveld 9: Verslavingsbeleid
7. Bijlagen

1 Inleiding

In deze nota beschrijven wij op welke manier wij in de periode 2012-2015 vormgeven aan onze taken zoals die zijn vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit doen wij aan de hand van de negen prestatievelden zoals de Wmo die kent:

1. leefbaarheid
2. jeugd
3. informatie, advies en cliëntondersteuning
4. vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning
5. algemene voorzieningen
6. individuele specifieke voorzieningen
7. maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
8. openbare geestelijke gezondheidszorg
9. verslavingsbeleid

De Wmo is een participatiewet. Op welke manier zorgen wij ervoor dat elke burger kan participeren in onze Oost Gelrese samenleving staat dan ook centraal in deze nota. Iedere inwoner maakt zelf de keus op welke wijze hij participeert in de samenleving en neemt hiervoor zijn/haar verantwoordelijkheid. Soms lukt het niet te participeren op een manier die bij je mogelijkheden past. Wij beschrijven per prestatieveld hoe wij gezamenlijk deze burgers compenseren die dat, soms even, op eigen kracht niet lukt. In de bijlage geven wij een overzicht van de beschikbare financiële middelen per 1 januari 2012.

Vanaf de invoering van de Wmo 1 januari 2007, hebben wij gewerkt aan het vormgeven van de fundamenteën van het lokale beleid. Per prestatieveld is ons beleid in vaak recente nota's vastgelegd. De uitwerking van de in deze nota's vastgelegde acties zetten wij voort en passen die waar nodig aan aan de gevolgen van de bevolkingskrimp die op ons afkomt. Onze aandacht de komende vier jaar, gaat naar de nieuwe taken die vanuit het rijk naar de gemeenten worden overgeheveld in het kader van het bestuursakkoord 2011. Het betreft de uitvoering van de nieuwe Wet werken naar vermogen, de overgang van de Awbz functie begeleiding naar de Wmo en de komst van de jeugdzorg die van de provincie naar de gemeenten wordt overgebracht. Naast de komst van nieuwe taken gaat de overgang ook met een financiële bezuiniging gepaard. De voorbereiding om deze taken goed en met de beschikbare financiële middelen uit te kunnen voeren zal de komende twee jaar een grote inzet vragen. Deze inzet plegen we niet alleen. We betrekken daar burgers, vrijwilligers-, cliëntenorganisaties en professionele uitvoeringsorganisaties bij. De drie nieuwe taken hebben als belangrijkste overeenkomst dat zij gericht zijn op het participeren in de samenleving. Dit maakt een nieuwe invulling mogelijk waarbij nadrukkelijker dan in het verleden 'over de grenzen heen' gekeken kan worden. Dat is belangrijk omdat er vele burgers zijn die bij het participeren in onze samenleving in het verleden met meerdere wetten, overheden en daarmee grenzen, te maken hadden. De nieuwe situatie biedt kansen deze grenzen te slechten. Hoe we dat precies gaat doen leggen we met deze nota niet vast. Dat werken wij de komende jaren met de betrokkenen samen uit. De Wmo-raad Oost Gelre zal hierbij een belangrijke adviserende rol spelen. Wat we wel vastleggen is ons vertrekpunt: onze Oost Gelrese visie op de Wmo.

Een ander belangrijk gegeven dat meegenomen wordt bij het uitwerken van het beleid betreft de ontwikkeling op het gebied van de bevolkingssamenstelling. Oost Gelre krijgt te maken met een krimpende bevolking en een toenemende vergrijzing. Het te ontwikkelen beleid zal hierop anticiperen.

2 Samenvatting

In deze nota beschrijven wij onze visie op de Wmo. Per prestatieveld geven wij aan wat wij onder het prestatieveld verstaan, welke trends en ontwikkelingen er zijn en hoe wij het doen in Oost Gelre. We sluiten af met een actielijst.

De burgers staan centraal bij de invulling van ons Wmo beleid. Uitgangspunt is onze participatieladder. Participeren kan ieder op eigen kracht. Daar waar dat niet lukt bieden wij elkaar ondersteuning zodat iemand zo snel mogelijk de draad van zijn eigen leven weer kan oppakken. Professionele ondersteuning zetten wij pas in laatste instantie in. En ook hierbij: liefst zo kort mogelijk en gericht op het weer zelf kunnen uitvoeren van de regie.

Niet voor iedereen is helemaal zelfstandig participeren mogelijk. Een 'maatje' biedt dan ondersteuning zo nodig met ondersteuning van een professional als achter vang. Lokaal maken ouderen gebruik van de ouderensoos en ontmoetingsmogelijkheden. Hiermee wordt de inzet van professionals meer dan in het verleden gericht op het ondersteunen van vrijwilligers. Binnen ons zorgloket professionaliseren wij de ondersteuning van vrijwilligers verder. Mantelzorgers blijven wij actief ondersteunen waarbij extra inzet gericht is op het verbreden van zorgtaken: gedeelde zorg is immers halve zorg.

Een kleine groep mensen, mensen in multi probleem situaties, had in het verleden vaak (langdurig) te maken met een grote groep hulpverleners. Ook voor deze groep kijken wij naar mogelijkheden van de eigen kracht van het netwerk om deze mensen heen. Daarnaast werken wij aan het één plan, één coach. In de kleine kernen wordt hard gewerkt aan het uitvoeren van de door de bewoners van de kleine kernen opgestelde dorpsplannen. Een uitvoering die, als gevolg van de bevolkingskrimp, op onderdelen al is aangepast. Voor de uitwerking stellen wij extra middelen beschikbaar. Lokaal worden accommodaties gecreëerd waar men al dan niet in georganiseerd verband elkaar kan ontmoeten en als vrijwilliger actief kan zijn.

Ook de inrichting van de openbare ruimte is belangrijk om iedereen te kunnen laten meedoen.

Uitgangspunt hierbij is BTB waarbij BTB staat voor: bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar. Uitgangspunt bij (her)inrichtingen is een toegankelijkheid voor iedereen. Alleen als het technisch onmogelijk is maken we daarop een uitzondering. Ervaringsdeskundige burgers krijgen een belangrijke rol bij het beoordelen van de (her)inrichtingsplannen. BOOG, de organisatie van mensen met een handicap in Oost Gelre, wordt bij alle plannen betrokken.

Participeren op eigen kracht is mede mogelijk doordat er algemene voorzieningen zijn waar ieder gebruik van kan maken. Gemaksdiensten zoals een boodschappenservice van de lokale winkelier zijn niet allen handig voor werkenden maar ook als je zelf niet goed ter been bent. Met de SDOA en Hameland kijken we naar verdere mogelijkheden die het ontwikkelen van deze diensten biedt. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar de win-winsituatie die er vanuit de Wet werken naar vermogen en Wmo te behalen is op het gebied van participatie.

Door de grotere nadruk op de eigen verantwoordelijkheid is het accent van de Wmo, meer dan in het verleden, op het vierde prestatieveld komen te liggen. Wij verbeteren onze informatievoorziening door een digitale sociale kaart beschikbaar te stellen. Bij het geven van advies en cliëntondersteuning worden nadrukkelijk mogelijkheden betrokken om dit digitaal mogelijk te maken. Het zorgloket zal verder worden doorontwikkeld. Omdat de overlap voor cliënten tussen de diverse nieuwe taken die de gemeente moet uitvoeren n.a.v. het bestuursakkoord groot is, is een uitwerking waarin de samenhang tussen de taken terugkomt, uitgangspunt bij het ontwikkelen van het beleid. Hierbij kijken wij nadrukkelijk naar samenwerking die op (sub) regionaal met andere gemeenten te realiseren is. Mogelijk zijn centrale backoffices te realiseren.

De maatschappelijke opvang en vrouwen opvang is een taak van de centrumgemeenten Doetinchem en Arnhem. Op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg hebben ook de regiogemeenten zoals Oost Gelre een taak. Met de komst van de Awbz functie begeleiding naar de Wmo zullen wij, meer dan in het verleden, gezamenlijk vorm geven aan de participatie van mensen met een psychiatrische of verstandelijke beperking.

De komende jaren richten wij ons met name op de voorbereiding om de nieuwe doelgroepen die bij hun participatie een beroep zullen doen op de Wmo, actief te laten meedoen in onze Oost Gelrese samenleving.

3 Oost Gelrese visie op de Wmo

De Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een participatiewet. Een wet waarbij het meedoen in de samenleving centraal staat. Meedoen doen wij ieder op ons eigen manier, we nemen daarvoor zelf onze verantwoordelijkheid. Waar nodig zetten wij ons gezamenlijk in: wij bouwen met elkaar aan een dorpshuis, organiseren activiteiten voor de jeugd of ouderen. Samen zorgen wij er zo voor dat al onze inwoners kunnen blijven meedoen en elkaar ontmoeten op plekken waar jong en oud elkaar ontmoet. Voor wie moeite heeft om op eigen kracht te participeren kijken wij hoe wij dit kunnen compenseren. Hierbij maken wij gebruik van de metafoor van het vissen: het zelf kunnen vangen van een vis is het resultaat dat ieder moet kunnen behalen. Hoe iemand dat doet verschilt. De ene persoon heeft een werphengel nodig, de ander een schepnet of een team om samen het sleepnet gevuld met vis uit het water te halen. Maar het resultaat telt: het zelf kunnen vangen van de vis. Wat er nodig is om weer zelf de vis te kunnen vangen staat dan ook centraal in ons beleid. Want iedereen kan vissen, alleen hoe je de vis vangt verschilt.

Door samen te zorgen voor een goede preventiestructuur kunnen zo veel mogelijk inwoners zelfstandig blijven functioneren zonder langdurig een beroep op (professionele) ondersteuning te moeten doen. De meeste mensen lukt dat, een kleine groep heeft daar af en toe ondersteuning bij nodig en een zeer kleine groep heeft blijvend ondersteuning van zijn/haar netwerk, vrijwilligers en professionals nodig. Een team helpt hen het sleepnet met vis boven water te krijgen. Deze preventiestructuur begint al vroeg: aankomende ouders kennen de gevolgen van een ongezonde leefstijl tijdens de zwangerschap en nemen hiervoor hun verantwoordelijkheid. Ouders die vragen rond opvoeding hebben maken gebruik van hun netwerk en de mogelijkheden die voor iedereen beschikbaar zijn zoals het (virtuele) Centrum voor jeugd en gezin.

Gezinnen waar het niet lukt om zelf of met de inzet van het netwerk de hulp bij het opvoeden en het draaiende houden van het gezin te organiseren kunnen daarbij ondersteuning krijgen. Deze ondersteuning zal gericht zijn op het weer zelf kunnen oppakken van de verantwoordelijkheid. Het weer zelf kunnen vissen. Ondersteuning hierbij door b.v. de inzet van een familienetwerkberaad is hiervan een voorbeeld. In een klein aantal gevallen hebben gezinnen langer ondersteuning nodig. Dit betreft vaak gezinnen waar naast vragen rond opvoeding ook op andere levensgebieden zaken niet lopen zoals zij het graag zouden willen. Eén professional, een generalist, is dan aanspreekpunt voor het gezin en organiseert de benodigde vrijwillige en professionele inzet. Inzet hierbij is om “medicaliseren” te voorkomen door zoveel mogelijk laagdrempelige inzet te plegen: burgers die andere burgers helpen om een volwaardige participatie (weer) mogelijk te maken. Gezinnen weer de handvatten te leveren om aandacht aan de opvoeding te besteden. Daar waar burgers door b.v. een verstandelijke beperking niet in staat zijn om zonder hulp te participeren kunnen het netwerk en de vrijwilligers die rond deze burgers staan zo nodig terugvallen op professionele ondersteuning. Hierbij kijken wij nadrukkelijk naar de kansen die nieuwe samenwerkingsvormen bieden tussen vrijwilligers(organisaties) en professionals. Hiermee verandert de rol van professionals. Zij bieden niet alleen professionele ondersteuning aan, maar spelen nadrukkelijk een rol in een keten waarbij de professionele kennis ook ingezet wordt om vrijwillige inzet te ondersteunen.

Specialistische professionele zorg wordt pas ingezet als inzet gericht op het weer kunnen oppakken van de opvoeding en participatie niet lukt of er medische redenen zijn. Ook daar waar het ondersteuning bij het participeren in de maatschappij betreft die los staat van vragen rond opvoeding is dit het uitgangspunt. Deze specialistische zorg organiseren wij op (sub) regionaal niveau. Hierbij denken wij aan de regio Achterhoek en de subregio Oost Achterhoek.

In alle gevallen echter, zal er niet alleen sprake zijn van ondersteuning. Ook de zorgvrager zelf heeft kwaliteiten die hij/zij kan inzetten. Wij gaan er van uit dat onze burgers deze inzet ook leveren: de burger is bij ons aan zet. Daar waar nodig zetten het netwerk, vrijwilligers en zo nodig professionals zich in om deze inzet van kwaliteiten mogelijk te maken. Hierbij is participeren én werken naar vermogen dus het uitgangspunt van ons beleid. Onze participatieladder is hierbij het uitgangspunt.

Participeren: we kunnen het op eigen kracht.

Participeren: We doen het zelf met hulp van ons netwerk.

Wij participeren en vrijwilligers en ons netwerk helpen ons daarbij: we maken gebruik van de algemene voorzieningen en zetten ons er voor in.

Kortdurende professionele ondersteuning helpt ons de draad weer zelf op te pakken.

Een individuele voorziening helpt ons weer te kunnen participeren.

Samen met ons netwerk, vrijwilligers, professionele ondersteuning en zo nodig een individuele voorziening, participeren wij in de Oost Gelrese maatschappij en kunnen in ons onderhoud voorzien.

Zelfredzaamheid is het uitgangspunt: het lichamelijke, verstandelijk, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die participatie in de Oost Gelrese samenleving mogelijk maken. Daar waar dat niet lukt, helpt ons netwerk en soms een professional ons weer op weg: helpt ons weer de vis te kunnen vangen.

4 Bepalende uitgangspunten bij de invulling van het Wmo-beleid

Bij het vormgeven van het Wmo beleid zijn de komende vier jaar twee ontwikkelingen centraal:

- de ontwikkeling van de bevolkingsopbouw en de gevolgen die dat voor onze samenleving heeft;
- het met het rijk afgesloten bestuursakkoord.

De ontwikkeling van de bevolkingsopbouw

Oost Gelre krijgt in de nabije toekomst te maken met een afname van het aantal inwoners: de bevolkingskrimp. Daarnaast krijgt zij te maken met een relatief grote toename van het aantal inwoners van 65 jaar en ouder. Deze groep zal, ten opzichte van 2009 in 2015 met bijna 25% zijn toegenomen¹. Deze vergrijzing brengt met zich mee dat het aantal aan ouderdom gerelateerde ziekten zoals dementie en lichamelijke beperkingen ook zullen toenemen. De verwachting is dan ook dat de vraag naar zorg zal stijgen. Echter, deze stijging zal niet gelijk lopen met de toenemende vergrijzing. De komende generatie 65 plussers is hoger opgeleid dan haar voorgangers en heeft een hoger inkomen. Deze twee zaken leiden tot een later beroep doen op zorg.

De toenemende vergrijzing gaat samen met een afname van de jongere bevolking. Van veel ouderen zullen de kinderen niet meer in de buurt wonen. Dit heeft gevolgen voor de hulp die familienetwerken elkaar kunnen bieden. Investeren in een breed netwerk is dan ook belangrijk om te kunnen blijven participeren in de Oost Gelrese samenleving.

Zowel de bevolkingskrimp als de vergrijzing heeft grote gevolgen voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het behoud van de leefbaarheid in de kleine kernen, het verenigingsleven, de hulp die men elkaar kan bieden indien het nodig is: het vraagt om een vaak nieuwe invulling. Op een aantal plaatsen is daar al een begin mee gemaakt. Multifunctionele dorpshuizen/verenigingsgebouwen zijn in aanbouw en verenigingen zoeken samenwerking. De komende jaren zal dit verder vorm krijgen.

Het bestuursakkoord 2011

In het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten zijn drie belangrijke zaken opgenomen die grote gevolgen hebben voor het (Wmo) beleid. Het betreft:

- De nieuwe Wet werken naar vermogen. De wet werken naar vermogen vervangt: de wet sociale werkvoorzieningen (Wsw), de Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten (Wajong), de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wet investeren in jongeren (Wij). Met de wet werken naar vermogen wordt de gemeente verantwoordelijk voor de arbeidsparticipatie van deze groep inwoners.
- De provinciale jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg), jeugdbescherming en jeugdreclassering, jeugd-ggz (Zorgverzekeringswet) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (Awbz) worden overgeheveld naar gemeenten. Daartoe wordt de wet op de jeugdzorg vernieuwd. Het centrum voor jeugd en gezin versterkt de preventiefunctie en vormt de toegangspoort tot de jeugdzorg.
- De overgang van de functies begeleiding en dagbesteding van de Awbz naar de Wmo vanaf 2013.

¹ CBS en Primosprognose 2009-2030: 2009 4736 inwoners van 65 jaar en ouder, 2015 5906 inwoners van 65 jaar en ouder.

De komst van deze nieuwe taken maakt het voor de gemeente mogelijk om haar beleid op het gebied van (arbeids)participatie, opgroeien, opvoeden en participatie op elkaar af te stemmen. Vanaf medio 2011 werken wij aan de de kansen die dit biedt. Hierbij maken wij nadrukkelijk gebruik van de aanwezige kennis bij cliëntenorganisaties, vrijwilligersorganisaties, zorgaanbieders, SDOA en Hameland en andere professionele organisaties die binnen onze gemeente al actief zijn. Uitgangspunt blijft onze visie op de Wmo.

Er zullen zowel regionaal als lokaal projectgroepen worden gevormd. Deze houden zich o.a met de volgende onderwerpen bezig:

- Inventarisatie huidige zorgverlening
- Ontwikkelen toegangsloket
- Ontwikkelen nieuwe combinaties vrijwillige/professionele inzet deels door het uitvoeren van pilots
- Ontwikkelen combinaties inzet in kader Wet werken naar vermogen en Wmo
- Ontwikkelen verplicht kwaliteitsbeleid
- Onderzoek al/niet aanbesteden, mogelijk voorbereiding aanbesteding
- Onderzoek regionale en lokale invulling
- Financiering transities

Omdat de overgang gepaard gaat met een forse bezuiniging is het ook nodig om te kijken naar een zo efficiënt mogelijke inzet van de beschikbare middelen.

5 Burgers betrekken bij het Wmo-beleid

De Wmo is ook een participatiewet in de zin van een nauwe betrokkenheid van burgers bij het vormgeven van de uitvoering van deze wet. Een grote rol is weggelegd voor de vertegenwoordigers van representatieve organisaties. Een centraal begrip is 'horizontale verantwoording': gemeenten leggen geen verantwoordelijkheid af aan de rijksoverheid, maar aan hun inwoners en instellingen. Dit doen wij door jaarlijks een onderzoek naar (een deel van) ons Wmo beleid te laten uitvoeren. Hiermee is het mogelijk ons beleid met andere gemeenten te vergelijken. Daarnaast houden wij jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek onder burgers die gebruik maken van individuele voorzieningen.

De Wmo-raad Oost Gelre

Vanaf de start van de Wmo heeft de gemeente Oost Gelre een actieve Wmo-raad. De taak van de Wmo-raad is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college van burgemeester en wethouders op het terrein van het Wmo-beleid. De Wmo-raad is voor de gemeente de formele gesprekspartner en adviesorgaan op het gebied van wonen, welzijn en zorg. De Wmo-raad telt, naast een onafhankelijk voorzitter, maximaal twaalf personen, afkomstig uit diverse doelgroepen:

- ouderen
- mensen met een beperking
- cliënten van een instelling
- jongeren
- dak- en thuislozen, verslaafden en psychiatrische patiënten
- vrijwilligers en mantelzorgers
- allochtonen.

Een aantal leden zitten in de Wmo-raad namens een organisatie, een aantal op persoonlijke titel. Gemeen hebben zij dat zij op basis van hun (ervarings)deskundigheid het college adviseren.

De Wmo-raad heeft een eigen budget om haar werkzaamheden mogelijk te maken. Zij ontvangt ambtelijke ondersteuning. Jaarlijks legt de Wmo-raad verantwoording van haar werkzaamheden af in een jaarverslag. De leden van de Wmo-raad zijn medio 2011 voor een nieuwe termijn van vier jaar benoemd door het college van B&W.

Om tot goede adviezen te komen is het tijdig beschikken over de relevante informatie en kennis van groot belang. Ambtelijke ondersteuning en regelmatig overleg met de betrokken portefeuillehouder maakt dit mede mogelijk. Aan deskundigheidsbevordering gerelateerd aan de nieuwe ontwikkelingen in het kader van het bestuursakkoord, geeft de Wmo-raad extra aandacht. Daarnaast stopt de Wmo-raad extra energie in de communicatie met de achterban. Dit wordt o.a. door op maat gegeven scholing ondersteund. Ook blijft de Wmo-raad gebruik maken van de mogelijkheden die communicatie via de gemeentepagina in de plaatselijke nieuwsbladen en gemeentesite biedt. Een start wordt gemaakt met het gebruik van nieuwe media.

6 De Wmo-prestatievelden

De Wmo kent negen prestatievelden. Per prestatieveld beschrijven wij waar wij de komende vier jaar aan willen werken. Dat wil niet zeggen dat elk prestatieveld "een wereld op zich is". De diverse prestatievelden haken nauw op elkaar in. Een voorbeeld is het lokaal Zorgnetwerk. De werkzaamheden die daar worden uitgevoerd hebben raakvlakken met het prestatieveld leefbaarheid, jeugd, maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid. Het staat echter alleen beschreven bij prestatieveld 8, openbare geestelijke gezondheidszorg. Acties zijn daar beschreven waar ze hun start van uitwerking vinden maar dragen vaak bij aan de uitwerking van meerdere prestatievelden. Juist immers de integrale kijk op participatiemogelijkheden staat in de Wmo centraal. Uitwerking van de acties zal plaatsvinden op de diverse deelbelevingsvelden. Op dat niveau zal ook de evaluatie plaatsvinden. In deze evaluaties worden doelen en behaalde resultaten beschreven. Eind 2015 zal er een totale evaluatie van de Nota Wet maatschappelijke ondersteuning plaatsvinden waarin een samenvatting van de diverse evaluaties gegeven zal worden.

6.1 Prestatieveld 1: Leefbaarheid

Leefbaarheid: wat verstaan wij er onder

De wettekst van dit prestatieveld luidt: "Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten". Participeren doe je samen, op plaatsen waar iedereen elkaar ontmoet. En dan hebben wij het over iedereen: mét en zonder beperking. Het gaat hierbij niet alleen om een goed functionerend leefklimaat met een sterke sociale samenhang, maar ook om de fysieke inrichting van de woonomgeving.

Trends en ontwikkelingen

Belangrijke trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de leefbaarheid zijn de demografische krimp, en de sneller dan landelijk, toenemende vergrijzing. Mensen blijven langer zelfstandig wonen en organiseren de nodige ondersteuning om dat mogelijk te maken in toenemende mate zelf en binnen hun netwerk.

Deze trends en ontwikkelingen leiden ertoe dat wij voor nieuwe uitdagingen staan en bestaande plannen soms aangepast moeten worden. Zo heeft de verwachte demografische krimp er toe geleid dat de in de woonvisie Oost Gelre opgenomen aantallen nieuw te bouwen woning naar beneden zijn bijgesteld².

Hoe doen wij dat in Oost Gelre

Wij vinden het belangrijk dat de zes kleine kernen hun eigen identiteit behouden en de leefbaarheid gewaarborgd blijft. Dorpsplannen worden dan ook het uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling en prioritering gebruikt. Om de gemeenschapszin in stand te houden moet er in elke kern een multifunctionele accommodatie zijn. Om de dorpsplannen te realiseren stellen wij voor de gezamenlijke kleine kernen jaarlijks € 300.000,- per jaar beschikbaar. Het belang van een goede leefbaarheid in de kleine kernen is één van de speerpunten uit ons coalitieakkoord 2010. Dit hebben wij bestuurlijk vorm gegeven door het benoemen van een wethouder belast met kleine kernen.

Het verenigingsleven is het cement van onze lokale samenleving. De vele verenigingen op het gebied van sport, ontspanning en cultuur etc. dragen bij aan het bevorderen van de leefbaarheid. Oost Gelre kent een rijk verenigingsleven! Dit ondersteunen wij door het beschikbaar stellen van subsidies waarbij

² Zie de beleidsnota's:

'Regionale Woonvisie Achterhoek 2010-2020: alleen ga je sneller, samen kom je verder';
Woonvisie Oost Gelre, Oost Gelre, waar de Achterhoek wordt beleefd. (2008).

onze focus ligt op ouderen en jongerenparticipatie. Wij gaan er van uit dat volwassenen zelf hun bijdrage aan verenigingen bekostigen. Wij vinden het belangrijk dat de jeugd actief is binnen verenigingen. Dit ondersteunen wij door voor jeugdleden van sportverenigingen extra subsidie beschikbaar te stellen. De vele verenigingen spelen ook een belangrijke rol bij het creëren van ontmoetingsmogelijkheden voor ouderen en mensen met een beperking. Zij kunnen zo dicht bij huis, in een vertrouwde omgeving met vertrouwde mensen, andere ontmoeten.

Alle kleine kernen hebben een dorpsbelangenvereniging. Van de twee grote kernen Groenlo en Lichtenvoorde, kent ook Groenlo, inmiddels een belangenvereniging: Belangenvereniging Groenlo. Lichtenvoorde kent nog geen overkoepelende belangenvereniging. Wel zijn er in beide grote kernen vele buurtverenigingen en een 'dorpshuis': de Bron in Groenlo en Den Diek in Lichtenvoorde. Vele organisaties maken gebruik van deze accommodaties. In Groenlo kijken diverse belanghebbenden naar mogelijke alternatieven voor de Bron. Uitgangspunt bij het exploiteren van 'dorpshuizen' en multi functionele accommodaties (MFA) is een efficiënt gebruik en inzet van de beschikbare financiële middelen van alle belanghebbenden. Zo blijft het exploiteren van de dorpshuizen mogelijk.

De kleine kernen

De diverse dorpsbelangenverenigingen komen een aantal malen per jaar bijeen en vormen samen de Vereniging kleine kernen Oost Gelre.

De leefbaarheid in het buitengebied is ook onderwerp van aandacht binnen de in 2007 gestarte Gebiedscommissie Oost Gelre³. Zij speelt een centrale rol in de processen die richtinggevend zijn voor de inrichting van het buitengebied. De commissie vertegenwoordigt het gebied en beschikt daartoe over een uitgebreid netwerk, draagvlak en gezag. De commissie wordt door gemeente en andere partners gezien als bepalend adviseur. Zij heeft in 2010 een meerjaren uitvoeringsprogramma opgesteld. In de kleine kernen zijn vanaf ongeveer 2005 de dorpsbelangenverenigingen gestart met het maken van dorpsplannen. Een dorpsplan laat zien hoe de dorpsbewoners de leefbaarheid in hun dorp in stand willen houden of willen verbeteren. Belangrijke aandachtspunten in alle plannen zijn:

- de inrichting van het centrum van de dorpen;
- aandacht voor ontmoetingsmogelijkheden in het dorp zoals het ontwikkelen van een Multi functionele accommodatie, soms gecombineerd met een sportaccommodatie
- genoeg woningbouw om een gezonde bevolkingsopbouw te kunnen behouden
- activiteiten voor de jeugd
- aandacht voor de verkeersveiligheid
- behoud kleinschalige bedrijvigheid

Inmiddels wordt er hard gewerkt aan de uitvoering van de dorpsplannen. De gevolgen van de krimp zijn echter inmiddels zichtbaar in de kleine kernen. De afname van het aantal kinderen en het verdwijnen van de jeugd maakt dat de kleine kernen zonder ingrijpen zullen vergrijzen. Deze steeds eenzijdiger bevolkingssamenstelling maakt dat de bestaande dorpsplannen deels reeds zijn bijgesteld.

Daar waar nog niet gestart was met het ontwikkelen van een MFA zijn de plannen bijgesteld en aangepast aan de gevolgen van de krimpende bevolking. Zo wil Zwolle nu een MFA van kleine omvang creëren in de basisschool en denkt Mariëvelde na over de inzet van bestaande horeca en andere voorzieningen bij het creëren van ontmoetingsplekken. De afname van de lokale bevolking heeft ook haar

³ In het kort heeft de commissie tot taak:

- het creëren van draagvlak voor de (functie)veranderingen in het buitengebied
- het initiëren (aanjaagfunctie), stimuleren en ondersteunen van plannen, ideeën en projecten voor plattelandsvernieuwing, plattelandsontwikkeling en reconstructie
- het vertalen van landelijke-, provinciale- en gemeentelijke kaders naar een gebiedsprogramma bestaande uit een gebiedsplan en een meerjaren uitvoeringsprogramma
- initiëren, stimuleren, ondersteunen en bevorderen grondmobiliteit
- het aansturen van de gebiedscoördinator
- het uitbrengen van advies aan de raad en/of het college over een voorstel of onderwerp dat betrekking heeft op de hiervoor genoemde onderwerpen
- het uitbrengen van advies aan de raad of het college uit eigener beweging.

Zij toetst projecten op:

- Voegt het iets toe op gebied van economie, landschap, leefbaarheid kwaliteit toe aan (de kleine kernen in) het buitengebied van Oost Gelre?
- Draagt het bij aan de onderlinge samenwerking tussen verschillende partijen?
- Is er een belangrijke mate van cofinanciering door anderen dan de gemeente?

weerslag op het verenigingsleven. Verenigingen uit de kernen onderzoeken mogelijkheden tot samenwerking.

Niet alleen de volwassen inwoners werken in verenigingen aan activiteiten die de leefbaarheid bevorderen. Ook jongeren zijn actief, activiteiten organiseren zij zelf. Hun ontmoetingsplekken organiseren de jongeren in de kleine kernen zelf: de hokken en keten. Elke kern beschikt over een aantal hokken en keten waar vriendengroepen bijeenkomen. Groepen die vaak ook een bijdrage leveren aan lokale activiteiten zoals het carnaval, bloemencorso etc. Deze hokken en keten vormen hiermee een belangrijke bijdrage aan de sociale samenhang in het buitengebied. Punt van aandacht is de gezondheid van de jonge keetbezoekers en veiligheid in de keten. Keeteigenaren, ouders en de jongeren keetbezoekers werken de komende jaren met de Vereniging van kleine kernen, de dorpsbelangenverenigingen, het professionele jongerenopbouwwerk en de gemeente aan gezonde en veilige keten.

De grote kernen

De herinrichting van het centrum van Lichtenvoorde is een succesvol voorbeeld van het belang van een aantrekkelijk centrum voor de leefbaarheid en bedrijvigheid van een dorp. Groenlo heeft de afgelopen jaren te maken gehad met een achteruitgang van de bedrijvigheid in haar centrum. Bewoners, bedrijven en gemeenten gaan samen dat tij keren. In het in 2012 op te stellen Programma Stad Groenlo 2012-2027 worden acties die binnen 1, 5 en 10 jaar de leefbaarheid in Groenlo verbeteren uitgewerkt. In 2012 zullen de eerste resultaten in Groenlo zichtbaar zijn.

De sociale huurwoningen in Groenlo zijn met name eigendom van De Woonplaats. Om de leefbaarheid te verbeteren, maakt de gemeente in samenspraak met De Woonplaats een totaalvisie op de ontwikkeling van het centrum van de Stad Groenlo. Op basis van deze visie heeft De Woonplaats een bijdrage van € 1 miljoen toegezegd. De gemeente Oost Gelre en De Woonplaats geven hieraan gezamenlijk nadere invulling.

Wonen en een krimpende bevolking

Het dalend aantal huishoudens en de vergrijzing heeft ook gevolgen voor de woningmarkt. Er zijn minder woningen nodig dan gedacht. In de Achterhoek wordt de bouwproductie hierop aangepast. Doel is de woningvoorraad maximaal af te stemmen op de lokale vraag van de woningzoekenden. De nadruk komt te liggen op projecten met een hoge kwaliteit. Het Kwalitatief WoonProgramma 2 van de provincie ging uit van 14.000 woningen voor de regio Achterhoek in 10 jaar tijd. In 2010 is het nieuwe KWP3 vastgelegd waarin voor de komende 10 jaar uit wordt gegaan van 5.900 netto nieuwbouwwoningen voor de Achterhoek. De 7 Achterhoekse gemeenten hebben in de Regionale Woonvisie vastgesteld om niet meer dan 5.900 woningen te bouwen in de periode 2010-2020. Oost Gelre kan in deze periode netto 685 woningen bouwen. Dat komt neer op ongeveer 69 woningen per jaar, wat voor de bijstelling 80 woningen per jaar waren. Gemeenten verlenen in principe geen medewerking meer aan nieuwe projecten. Echter, uit een inventarisatie is gebleken dat er nog een vrije ruimte is van 76 woningen aan de plancapaciteit. De voorkeur is om dit te bouwen in de kleine kernen. Dit sluit aan bij de wens van de Vereniging van kleine kernen om door woningbouw hun jongeren de mogelijkheid te bieden in de kern te blijven wonen en de leefbaarheid te behouden.

Met Pro Wonen, eigenaar van veel huurwoningen in de kleine kernen, worden afspraken op het gebied van het behoud van de leefbaarheid gemaakt. ProWonen gaat er aan werken dat haar huurders de leefbaarheid van de wijk waarin zij wonen in de periode tot en met 2015 met tenminste een rapportcijfer 7 waarderen. Het aantal meldingen van 'onleefbaarheid' waar ProWonen invloed op heeft moet jaarlijks met 5% dalen tussen 2012 en 2015.

De krimp, gecombineerd met een vergrijzende bevolking die in toenemende mate zelf haar zorgvraag invullen, heeft er toe geleid dat de gemeente meer inzet gaat plegen om mensen de handvaten te geven zo lang mogelijk de regie over hun leven te behouden en zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dit doen wij o.a. door samen met de ouderenbonden en Vereniging van kleine kernen mensen bewust te maken van het tijdig aanpassen van hun woning. Hiertoe worden vanaf 2011 o.a. vrijwillige woonconsulenten opgeleid die bewoners kunnen adviseren. Samen met (eerste lijns) zorgaanbieders en sportverenigingen werken we aan preventieve programma's op het gebied van bewegen voor ouderen. Fitte ouderen vallen minder vaak en kunnen zo langer zelf de regie houden over hun leven en zelfstandig blijven wonen. Het zelf kunnen invullen van de zorgvraag maken wij ook mogelijk door het plaatsen van mantelzorgwoningen onder voorwaarden toe te laten. Zorgvrager en mantelzorger kunnen zo dicht bij elkaar wonen. Het biedt ouderen in de kleine kernen een mogelijkheid in hun kern te blijven wonen.

Acties 2012-2015

	wanneer	door wie	monitoring
Extra financiering voorzieningen in kader dorpsplannen	2011-2015	Gemeente Oost Gelre	Op basis projectplan worden gelden voor uitvoering beschikt door de raad
Verdere uitwerking/ bijstelling dorpsplannen door dorpsbelangenverenigingen	2012-2015	Verenigingen van kleine kernen	D.m.v. jaarlijkse werkbezoeken door wethouder
Opstellen en uitvoeren Programma stad Groenlo 2012-2027	2012-2027	Inwoners, bedrijven, Gemeente Oost Gelre	Evaluatie op basis Plan Stad Groenlo na 1, 5 en 10 jaar
Preventieprojecten gericht op het langer zelfstandig kunnen blijven wonen: Langer meedoen in Oost Gelre: woonconsulenten en activiteiten gericht op het voorkomen van vallen	Vanaf medio 2011	Seniorenbelang, Vereniging kleine kernen, zorgaanbieders, GGD Gelre IJssel, gemeente	Evaluatie eind 2012
Beschikbaar stellen subsidie voor organisaties (bijdragen voor jongeren en ouderen)	2011-2015	Gemeente Oost Gelre	Onderdeel gemeentelijk jaarverslag
Veilige en gezonde jongerenontmoetingsplekken	Vanaf medio 2011	Vereniging kleine kernen, jongerenwerk Oost Gelre, Brandweer, Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2013

6.2 Prestatieveld 2: Jeugd

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: "Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden".

Het beleidsterrein heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen en hun opvoeders. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Wet Preventieve Volksgezondheid (Wpv) en de Leerplichtwet, vastgelegde taken. Bij preventie gaat het om het geven van informatie en advies, het signaleren van problemen, het bieden van toegang tot het hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Dit alles komt samen in het in 2011 opgerichte Centrum voor Jeugd en gezin. Dit is de plek waar men met vragen op het gebied van gezondheid, ontwikkeling, opgroeien en opvoeden terecht kan.

Trends en ontwikkelingen

I&O Research heeft in 2011 een onderzoek uitgevoerd naar de staat van onze jeugd. Hieronder vindt u een korte samenvatting van het onderzoek. Het volledige rapport 'Staat van de Jeugd' staat op onze website www.oostgelre.nl (ga naar Inwoners/Onze Dienstverlening/Onderzoeken).

'Het gaat goed met de jeugd in Oost Gelre. Met name op het gebied van werk is het beeld van de jeugd positief; de jeugdwerkloosheid in de gemeente is fors gedaald. Ook op het vlak van leefstijl en gezondheid gaat het goed met de jeugd. Zo hebben relatief weinig jongeren in Oost Gelre last van overgewicht, bewegen zij meer dan gemiddeld en roken zij minder dan gemiddeld. In de laatste jaren is de gezondheid van de jongeren op deze terreinen veelal vooruit gegaan. Het beleid gericht op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het bevorderen van een gezonde leefstijl lijkt dus doeltreffend. Als het gaat om alcoholgebruik is het beeld minder positief; hoewel er een dalende trend te zien is, ligt het percentage jeugdige bingedrinkers in Oost Gelre boven de regionale en landelijke gemiddelden. Een

ander punt is veilig vrijen; slechts 55% van de (seksueel actieve) jongeren in Oost Gelre gebruikt structureel een condoom bij het vrijen.

Ook wat onderwijs betreft zijn er enkele aandachtspunten. Het aantal voortijdig schoolverlaters in Oost Gelre ligt (iets) boven het landelijke en regionale gemiddelde. Daarnaast volgen in Oost Gelre relatief weinig jongeren het vwo en zitten er naar verhouding veel leerlingen op het vmbo. Een ander aandachtspunt vormt de voor- en vroegschoolse educatie (vve); nog niet de helft van de doelgroep leerlingen op peuterspeelzalen maakt gebruik van de extra dagdelen vve.

Over de vrijetijdsvoorzieningen in hun woonplaats zijn de meeste jongeren tevreden, met name als het gaat om het aanbod aan sportvoorzieningen. Het oordeel over uitgaans- en ontmoetingsmogelijkheden in de woonomgeving is beduidend minder positief. Vooral jongeren uit de kleinere kernen van de gemeente zijn hierover ontevreden.⁴

Hoe doen wij dat in Oost Gelre

We gaan in 2012 voor het eerst werken met een jaarlijkse Jeugdagenda. Deze komt in de plaats van een vierjaarlijkse nota jeugd beleid. Dat doen we omdat we op die manier beter kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. Want niets is zo veranderlijk als de jeugd! Daarnaast kunnen we hierdoor beter aansluiten bij de ontwikkelingen rond de decentralisatie van de jeugdzorg.

*'In korte tijd hebben we op het brede terrein van jeugd beleid en jeugdzorg een aantal belangrijke veranderingen meegemaakt en staan ons ook nog grote uitdagingen te wachten. We zijn als gemeente al verantwoordelijk voor het preventieve jeugd beleid, dat we in 2011 zo veel mogelijk gebundeld hebben in ons Centrum voor Jeugd en Gezin. En we worden verantwoordelijk voor de jeugdzorg, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (LVG) en de kinder- en jeugdpsychiatrie. Daar hebben we onze handen vol aan! En dat maakt ook dat onze lokale ambities bescheiden zijn. Want we willen ruimte maken en houden om ons goed voor te bereiden op deze transitie. En ook de jeugd zelf verandert snel en vaak, wat het nodig maakt om per jaar te bepalen waar we ons op gaan richten.'*⁵

Acties 2012-2015

De komende jaren staan vooral in het teken van de decentralisatie van de jeugdzorg. Dat is dan ook één van de speerpunten van de Jeugdagenda 2012. We evalueren jaarlijks de opbrengsten van de jeugdagenda en stellen onze acties daar waar nodig en mogelijk bij.

In de Jeugdagenda 2012 hebben we de volgende drie thema's opgenomen:

1. Tegengaan van overmatig alcoholgebruik door jongeren
2. Stimuleren deelname extra dagdelen VVE door peuters met een taalachterstand
3. Voorbereiden decentralisatie jeugdzorg samen met Achterhoekse gemeenten

Deze thema's hebben we afgestemd op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport 'Staat van de jeugd', en besproken met het werkveld en de WMO-raad.

De Jeugdagenda 2012 is te vinden op onze website www.oostgelre.nl (typ bij zoeken 'jeugdagenda' in). Hier kunt u een toelichting vinden op de thema's, wat we gaan doen en met welk doel.

	wanneer	door wie	monitoring
Veilige en gezonde jongerenontmoetingsplekken/ tegengaan van overmatig alcoholgebruik door jongeren	Vanaf medio 2011	Vereniging kleine kernen, jongerenwerk Oost Gelre, Brandweer, Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2013
Stimuleren deelname extra dagdelen VVE door peuters met een taalachterstand	2012	GGD Gelre IJssel, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, gemeente	Evaluatie eind 2012
Voorbereiden decentralisatie jeugdzorg samen met	Vanaf 2012	Provincie, gemeenten	Evaluatie eind 2012

⁴ 'Staat van de Jeugd', Samenvatting, pagina VIII en IX

⁵ 'Jeugdagenda 2012', pagina 1

6.3 Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: “Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning”. Ons uitgangspunt dat iedereen zelf verantwoordelijk is voor het vormgeven van zijn participatie maakt, dat prestatieveld 3 een belangrijk pijler binnen ons Wmo beleid is. Binnen dit prestatieveld vindt immers de ondersteuning plaats om dat mogelijk te maken: van digitale informatievoorziening tot een (tijdelijke) ondersteuning door vrijwilligers en professionals.

Dit beleidsterrein heeft zowel een algemene als een individuele component. Met het geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals een loket, site of digitale sociale kaart als om meer specifieke voorzieningen, zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Onder cliëntondersteuning wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Ons uitgangspunt is dat cliëntondersteuning iets is wat wij als gemeenschap samen doen. Dat ondersteunen wij als gemeente door een goede achtervang en begeleiding van het netwerk en vrijwilligers te faciliteren en informatie en advies 24 uur per dag beschikbaar te stellen via de digitale sociale kaart en diverse sites.

Trends en ontwikkelingen

Burgers hebben zelf de regie over hun leven, zetten hun netwerk daar actief bij in, dragen als vrijwilliger hun steentje bij en beschikken 24 uur per dag over de informatie die zij daarbij van dienst kan zijn. Het aantal ouderen neemt toe maar, door het hogere opleidingsniveau, loopt de zorgvraag hier niet gelijk mee op. Het bestuursakkoord maakt dat informatie, advies en cliëntondersteuning aan nieuwe doelgroepen gegeven gaat worden. Dit is tevens voor burgers een overgang van recht op zorg naar recht op compensatie: niet de vis maar het leren vissen wordt het uitgangspunt.

Door deze ontwikkelingen komt, meer dan in de eerste vier jaar van uitvoering van de Wmo door de gemeente, de nadruk op dit derde prestatieveld te liggen.

Hoe doen wij dat in Oost Gelre

De Kanteling in het zorgloket

Binnen het zorgloket werken wij op een nieuwe wijze waarbij wij het landelijk project de Kanteling volgen. Bewoners met een zorgvraag krijgen een uitgebreid gesprek aangeboden met een consultant van het zorgloket waarin niet alleen naar hun zorgvraag gekeken wordt, maar nadrukkelijk ook naar hoe zij tot deze vraag gekomen zijn. De weg naar de vraag geeft immers belangrijke informatie over datgene wat niet meer lukt en waar iemand ondersteuning bij vraagt. Ook is er aandacht voor het netwerk: familie, vrienden etc. Dit gesprek is er ook op gericht de kracht en talenten van de zorgvrager in beeld te brengen. Met dit alles verhelderen zorgvrager en zorgloketmedewerker de vraag. Als de vraag scherp in beeld is wordt gekeken hoe de vraag beantwoord kan worden. Vaak heeft het gesprek de hulpvrager al op weg geholpen en kan hij/zij weer verder. Waar nodig krijgt de hulpvrager ondersteuning bij het inzetten van zijn/haar netwerk. Een familienetwerkberaad kan vanuit het zorgloket ingezet worden om de inzet rond de hulpvrager te organiseren. Inzet is het weer kunnen participeren in de samenleving: wat is er nodig om weer te kunnen vissen. Waar dat zelf niet lukt en een netwerk deze mogelijkheid niet heeft helpen vrijwilligers om de stap naar het weer participeren te maken. Hierbij kan men denken aan een vrijwilliger die samen met de hulpvrager naar een inloop gaat. Samen gaan is immers makelijker dan alleen die eerste stap nemen. Wij kijken ook hoe de kracht en het talent van de hulpvrager kan bijdragen aan zijn/haar participatie in de Oost Gelrese samenleving. Talent hebben we immers allemaal ook al zijn we dat soms even vergeten. Het aanspreken en inzetten van dit talent vinden wij een belangrijke manier om onze bewoners de mogelijkheid tot participatie te bieden. In

het gesprek kijken wij hoe dit talent ingezet kan worden. De verbreding van het zorgloket waarbij ook de ondersteuning van het vrijwilligerswerk en de vrijwilligersvacaturebank bij elkaar zijn ondergebracht is een belangrijk instrument dat hierbij ingezet wordt.

Bij een kleine groep mensen is er meer nodig, is wat langere professionele inzet nodig of een hulpmiddel die participatie weer zelfstandig mogelijk maakt. Ook dat kan de uitkomst van het gesprek zijn. In dat geval volgt er een aanvraag voor een voorziening of een doorverwijzing naar professionele hulpverlening. Maar ook hier zal de inzet zijn dat deze is gericht op het zo snel mogelijk weer kunnen oppakken van de eigen regie en de mogelijkheid weer mee te kunnen doen.

Binnen het zorgloket werken generalisten. Echter, er kunnen zich burgers melden waarbij de beperking van dien aard is dat specifieke kennis van deze (vaak meervoudige) beperking nodig is om de vraag goed te brengen. Met name de komst van nieuwe cliënten als gevolg van de overheveling van de functie Begeleiding vanuit de Awbz naar de Wmo vanaf 2013 en de overgang van de taken van MEE de komende jaren, maken dat wij de komende tijd kritisch kijken naar de manier waarop de werkzaamheden binnen ons zorgloket georganiseerd worden. Het grote belang van het gesprek in het kader van de Kanteling maakt dat wij hiervoor hooggeschoolde medewerkers inzetten binnen de gemeente. Wij onderzoeken of het mogelijk is om hierbij te werken met een (sub)regionale pool van medewerkers die gespecialiseerd zijn in specifieke, weinig voorkomende beperkingen. De administratieve handelingen die in het loket gedaan moeten worden kunnen mogelijk op een andere manier georganiseerd worden. Hierbij kijken wij ook nadrukkelijk naar (sub)regionale samenwerkingsvormen. Ook de mogelijkheid om het zorgloket en het Centrum voor Jeugd en gezin in elkaar te schuiven onderzoeken wij.

Van loket gericht op het verstrekken van voorzieningen is het zorgloket dus geëvalueerd naar een loket gericht op het bevorderen van de participatie van mensen met een zorgvraag. Een loket waar de inzet om deze participatie te realiseren komt van de zorgvrager zelf, het netwerk rond de zorgvrager, vrijwilligers en professionals.

Meer gebruik van digitale mogelijkheden

In toenemende mate kunnen burgers informatie en advies digitaal verkrijgen. Diverse sites zoals www.cjgoostgelre.nl, www.jonginoostgelre.nl en www.vrijwilligerswerkoostgelre.nl geven informatie en advies over onderwerpen die binnen de Wmo vallen. Nadruk ligt bij deze sites op informatie die een relatie heeft met de directe woon/leefomgeving. Dus veel plaatselijke organisaties, clubs, nieuws en informatie. Algemene informatie vinden mensen via Google. Informatie, advies en ondersteuning is niet alleen een kwestie van halen, maar ook van brengen en uitwisselen. Ook dat heeft een belangrijke plaats op de sites. Naast sites zullen wij ook nieuwe ontwikkelingen en de mogelijkheden die deze bieden volgen. Denk hierbij b.v. aan Twitter. De Digitale sociale kaart wordt verder verfijnd: meer organisaties presenteren hun aanbod.

Ondersteuning die door professionele organisaties geleverd wordt zoals van het algemeen maatschappelijk werk, GGNet, VIT Oost Gelderland etc. zal ook steeds vaker in digitale vorm gegeven worden. Een zelfhulpaanbod met ondersteuning vanuit deze organisaties houdt deze hulp laagdrempelig beschikbaar. Daarnaast is het een mogelijkheid om in tijden van financiële krapte een ondersteuningsaanbod in stand te houden. De komende jaren zal er een omslag van fysiek naar virtueel aanbod gemaakt worden.

Concentratie van aanbod

Naast deze digitale mogelijkheden blijft het natuurlijk ook mogelijk om 'gewoon' iemand te spreken, informatie, advies of ondersteuning te ontvangen. Ook hierbij is de trend om deze mogelijkheid te concentreren. Het Centrum voor jeugd en gezin is hiervan een voorbeeld. Op één plaats kan men met alle vragen op het gebied van gezondheid, opvoeden en opgroeien terecht. Op het gebied van welzijn en zorg is hiervoor het zorgloket verbreed: meer 'takken van sport' bieden hun informatie, advies en cliëntondersteuning vanuit het zorgloket aan. Deze uitbreiding zullen wij ook de komende jaren voortzetten. Hierbij komt ook de inzet van vrijwilligers nadrukkelijk aan de orde.

Versterking inzet en ondersteuning van vrijwilligers

Vrijwilligers bieden op een laagdrempelige wijze advies en cliëntondersteuning. Vanuit het zorgloket bieden wij ondersteuning aan vrijwilligers die taken op het gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning uitvoeren. Hierbij gaat het op dit moment om de vrijwillige ouderenadviseurs en de vrijwillige woonconsulenten. Echter, het is denkbaar dat de komende jaren hier meer specialismen in ontstaan en/of samenwerking met andere organisaties die vrijwilligers ondersteunen wordt gezocht. Te

denken valt aan de ondersteuning die zorgvrijwilligers en 'maatjes' in maatjesprojecten ontvangen. Met name deze laatste groep speelt een belangrijke rol bij de participatie van mensen met een psychische beperking. Omdat de ondersteuning van vrijwilligers nog kort (vanaf 2011) vanuit het zorgloket plaatsvindt, zullen we dit eind 2012 monitoren. Wij zien deze ondersteuning aan deze vrijwilligers nadrukkelijk als een versterking van het netwerk rond bewoners die door de, meestal tijdelijke, ondersteuning van een vrijwilliger, weer zelf de regie kunnen oppakken. Ondersteuning van vrijwilligers voorkomt dat mensen onnodig in een professioneel circuit terecht komen. De vrijwilligers gaan meer dan in het verleden onderdeel uitmaken van een keten waarbij de burger zelf, vrijwilligers en professionals er samen voor zorgen dat de burger zo lang mogelijk zelf de regie over zijn/haar leven kan behouden. Om dit, in het kader van de voorbereiding op de begeleiding naar de Wmo een extra impuls te geven, zetten wij in 2012 extra middelen in.

Belangenorganisaties

Oost Gelre kent lokale belangenorganisaties voor mensen met een lichamelijke en verstandelijke beperking en voor ouderen. Ook hier zal de trend die is ingezet verder worden uitgebouwd: kennis en ervaring vanuit deze organisaties nemen wij op in de keten van acties die burgers zelf de regie over hun leven laten houden. Een voorbeeld hiervan is de ervaringsdeskundigheid van BOOG die via de gemeentelijke website beschikbaar wordt gesteld aan ondernemers die een bedrijfspannend willen realiseren. Seniorenbelang speelt een rol bij de ondersteuning van de vrijwillige woonconsulenten. Ook op regionaal niveau zijn er actieve belangenverenigingen zoals de LFB. Belangenverenigingen zullen nadrukkelijk betrokken worden bij de beleidsvorming voor de nieuwe taken die de komende periode aan de Wmo worden toegevoegd.

Van Awbz naar Wmo

De komst van nieuwe doelgroepen door het overhevelen van de begeleiding uit de Awbz naar de Wmo, maakt dat er binnen het zorgloket extra geïnvesteerd wordt in kennis van deze doelgroepen. Het betreft met name de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking en/of psychische beperking. Hierbij wordt nauw samengewerkt met MEE, LFB, de Lichtenvoorde en Estinea. Samen met deze organisaties wordt gekeken hoe het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning op een nieuwe manier vormgegeven kan worden. Eén op één voortzetten van de praktijk zoals die tot en met 2011 werd uitgevoerd is door de bezuinigingstaakstelling immers niet mogelijk. Daarnaast vervalt ook het recht op dagbesteding en begeleiding met het verdwijnen van deze functies uit de Awbz. Bij invulling door de gemeente zal de nadruk op preventie, het versterken van de eigen regiemogelijkheden en de inzet van het netwerk en vrijwilligers liggen. Omdat de doelgroep hier ook bestaat uit mensen die door hun beperking beperkt zelf de regie over hun leven kunnen vormgeven, zal voor deze groep sterk de nadruk op inzet en ondersteuning van het netwerk, vrijwilligers en in sommige gevallen professionele ondersteuning liggen. Maar ook hier zal gelden: elke zorgvrager heeft een talent die hij kan inzetten bij zijn participatie in de Oost Gelrese maatschappij. En ook voor deze doelgroep geldt: het weer zelf kunnen vissen is het doel.

Medio 2011 zijn in het kader van de opheffing van de Awbz functies de eerste gesprekken gestart met het zorgkantoor. Met het zorgkantoor zal nadrukkelijk samen worden opgetrokken. Doel is de bij het zorgkantoor opgebouwde kennis en ervaring in te zetten bij het vormgeven van het gemeentelijke beleid. Daarnaast is een goede afstemming tussen de nieuwe gemeentelijke invulling en het zorgkantoor/ verzekeraar nodig. Het betreft immers mensen die in een aantal gevallen ook andere vormen van zorg ontvangen. Goede afstemming van inzet vanuit Awbz/ ziektekostenverzekering en Wmo moet de participatie versterken. Ook de wederzijdse belangen moeten nader uitgewerkt worden. Goede Wmo voorzieningen kunnen leiden tot een later beroep op de Awbz/ ziektekostenverzekering.

Acties 2012-2015

		wanneer	door wie	monitoring
	Verbreding kennis consulenten in zorgloket (doelgroepen verstandelijke en psychische beperkingen)	2012	Gemeente Oost Gelre, lokale partijen	Evaluatie eind 2012
	Monitoren ondersteuning vrijwilligers vanuit zorgloket	Eind 2012	Gemeente Oost Gelre	Evaluatie eind 2012
	Verbreding en doorontwikkeling Zorgloket	doorlopend	Gemeente Oost Gelre	Doorlopende bijstelling

Informatievoorziening voor mensen met verstandelijke beperking	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2014
Doorontwikkelen digitale sociale kaart (Dsk)	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, deelnemende organisaties in Dsk	Evaluatie 2013

6.4 Prestatieveld 4: Vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: "Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers". Mantelzorgers⁶ zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Mantelzorgers zijn geen beroepsmatige zorgverleners, maar geven zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. Mantelzorg is vaak langdurig en intensief. Je kiest er niet bewust voor, het overkomt je. Het werk van de vrijwilligers, in welke vorm dan ook, heeft een aantal kenmerken: je kiest er bewust voor, het is onverplicht, onbetaald, vindt plaats in enig georganiseerd verband en is ten behoeve van anderen en/of de samenleving. De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de onze samenleving. Als vrijwilliger nemen burgers hun verantwoordelijkheid en geven onze samenleving samen vorm. De burger is hier "aan zet".

Trends en ontwikkelingen

De vergrijzing maakt dat steeds meer mensen te maken krijgen met mantelzorg. Toegenomen individualisering, arbeidsparticipatie en geografisch afstand tussen familieleden hebben invloed op de vorm waarin mantelzorgondersteuning gevraagd en gegeven wordt. Door de vergrijzing zullen steeds meer mantelzorgers mantelzorg geven terwijl ze zelf al op leeftijd zijn.

In Nederland blijft het aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet al een aantal jaren gelijk. 42% van de Nederlanders doet vrijwilligerswerk⁷. Wel verschuift de vrijwillige inzet: van inzet in verenigingsverband gaan mensen vaker vrijwilligerswerk buiten verenigingen en instellingen om doen. Er is een landelijke groei te zien van tijdelijke informele initiatieven van mensen. Mensen organiseren zich spontaan rond een thema en vinden zelf hun weg zonder dat een overheid daarbij betrokken is. Daarnaast binden mensen zich minder snel voor een langere periode aan een vereniging.

Hoe doen we dat in Oost Gelre

In Oost Gelre geven veel mensen vaak langdurig mantelzorgondersteuning. Door het netwerk rond hulpvragers te vergroten delen we met meer mensen de zorg: de mantelzorger is niet alleen de naaste: mantelzorger zijn wij allemaal. Daarom zetten wij de komende jaren extra in op het feit dat het vanzelfsprekend is dat je mantelzorg geeft, ook aan niet verwanten. Dat dat kan binnen vriendenkring, vereniging of burennetwerken, maar ook in georganiseerd verband als zorgvrijwilliger. Het is ook vanzelfsprekend om deze hulp te vragen, hoe moeilijk dat voor veel mensen ook is. Door hulp te vragen en te geven zorgen wij er samen voor dat iedereen zoveel mogelijk binnen zijn/haar eigen leefwereld kan blijven participeren.

Daar werken o.a. vrijwilligers van de Stichting vrijwillige zorgverlening ondersteunen aan mee door de mantelzorg een dagdeel van de mantelzorger over te nemen. Daarnaast zijn er vele vrijwilligersorganisaties in onze gemeente actief die met haar inzet de taak van de mantelzorgers een stukje verlichten. Voorbeelden hiervan zijn de bezoeken die vanuit de Zonnebloem, ouderenbonden en

⁶ Definitie van mantelzorgers: Mantelzorgers zorgen langdurig en onbetaald voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. De mantelzorger is geen professionele zorgverlener maar verleent zorg omdat hij/zij een persoonlijke band met de hulpbehoevende heeft. Er wordt gesproken over mantelzorg als de zorg meer dan drie maanden duurt en meer dan 8 uur per week in beslag neemt. Mantelzorg is meestal geen bewuste keuze. Je rolt erin en hebt vooraf geen idee hoe lang het gaat duren.

⁷ Onderzoek CBS 2010

kerken worden afgelegd. Daarnaast bieden ook de minisoosen in Lichtenvoorde en Harreveld en de Orangie in Groenlo menig mantelzorger even een zorgvrije ochtend. Voor mantelzorgers van mensen met beginnende dementie en hun naasten is sinds 2009 het Alzheimercafé in Lichtenvoorde geopend. Maar ook binnen het niet op zorg gerichte verenigingsleven brengen wij het feit dat het gewoon is om voor elkaar te zorgen wanneer dat nodig is onder de aandacht. Vanaf 2001-2012 voert Spectrum in onze gemeente het project Verenigingen en mantelzorg uit. Hier komen best practices uit voort die door andere verenigingen vanaf 2012 toe te passen zijn.

Mantelzorg wordt vaak langdurig gegeven en is, als de zorg met weinig mensen gedeeld kan worden, vaak een belasting voor de mantelzorger. Daarom bieden wij een goede ondersteuningsstructuur aan mantelzorgers. De Vrijwillige Intensieve Thuiszorg en Mantelzorg Oost-Gelderland (VIT Oost Gelderland), de regionale organisatie die ook voor de gemeente Oost Gelre de mantelzorgondersteuning uitvoert, heeft haar activiteiten in Oost Gelre de afgelopen jaren kunnen uitbreiden. Ook GGNet biedt ondersteuning aan mantelzorgers. Zij richt zich met name op mantelzorgers van mensen met een psychiatrische beperking.

Een aparte groep mantelzorgers zijn kinderen: broers en zussen van kinderen met een beperking of kinderen van ouders met een beperking of chronische ziekte. Een te zware belasting voor deze groep werkt vaak nadelig door in hun ontwikkeling. Zowel via VIT Oost Gelderland als GGNet bieden wij dan ook aparte activiteiten aan voor deze groep. Dit brengen we via het CJG beter onder de aandacht van de doelgroep.

De komende jaren zetten wij in op het verder versterken van de ondersteuning aan mantelzorgers. Uitgangspunt is de uitwerking van Nota Mantelzorg en vrijwillige zorgverlening in Oost Gelre.

Vrijwilligerswerk in Oost Gelre staat in het teken van de gemeenschap. De vele vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties vormen samen een belangrijk onderdeel van onze gemeenschap. Als er extra ondersteuning nodig is om iets voor elkaar te krijgen regelen zij dat meestal zelf. Via netwerken wordt de ondersteuning vaak snel gevonden of aangeboden. Daarbij is er vaak al een nauwe band tussen de plaatselijke, vaak kleine bedrijven en de vele vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers initiatieven. Omdat vrijwilligerswerk een belangrijke bijdrage levert aan de wijze waarop wij vormgeven aan onze lokale samenleving is het belangrijk dat jongeren al vroeg weten dat je belangeloos inzetten voor de maatschappij erbij hoort. De maatschappelijke stage is een manier om jongeren hiermee kennis te laten maken. Jongeren die een leuke maatschappelijke stage hebben gedaan houden een positief beeld over van vrijwilligerswerk. Dit maakt dat zij later eerder geneigd zullen zijn vrijwilligerswerk op zich te nemen. Dat later vinden veel jongeren al te laat. De ervaring is dat een maatschappelijke stage bij een deel van de jongeren tot een vrijwillige inzet leidt, ook nadat de maatschappelijke stage er op zit. Alle leerlingen van het Marianum doen minimaal 30 uur maatschappelijke stage. Het Marianum voert in onze gemeente de ondersteuning van de organisaties die maatschappelijke stageplekken bieden uit. De succesvolle manier waarop het Marianum dit de afgelopen jaren heeft ingevuld, maakt dat wij dit de komende jaren verder voortzetten.

Eind 2009 hebben wij de wensen van de vrijwilligersorganisaties in beeld gebracht. Doel hiervan was het in beeld brengen wat vrijwilligers belangrijk vinden om hun vrijwilligerswerk goed uit te kunnen voeren. Belangrijke aandachtspunten die naar voren kwamen:

- ondersteuning bij deskundigheidsbevorderingen, informatie en advies, voorlichting/promotie en bestuursvaardigheden;
- meer aandacht, waardering en promotie van vrijwilligersbeleid.

De ondersteuning bij deskundigheidsbevordering geven wij vanaf 2011 in Oost Achterhoeks verband vorm⁸. Dit doen wij in nauwe samenwerking met het lokale bedrijfsleven. Hiertoe is het Sportservicebureau Achterhoek Oost omgebouwd tot Clubvooruit. Een vrijwilligersondersteuner is beschikbaar voor:

- Het organiseren van workshops gericht op het versterken van bestuurstaken;
- Het bieden van kortdurende ondersteuning van besturen bij het op de rails zetten van de administratie;
- Langdurige ondersteuning bij het voeren van de administratie. Dit moet gericht zijn op het na een bepaalde periode door de vereniging zelf te financieren dienst die zij eventueel bij een verenigingsbureau of elders inkopen;

⁸ Dit doen wij in Oost Achterhoeks verband (Oost Gelre., Winterswijk en Berkelland) omdat voor workshops etc. een minimum aan deelnemers nodig is om deze zo efficiënt mogelijk te kunnen aanbieden. Een groot aantal verenigingen is dan nodig om dit aan te kunnen bieden.

- Het uitbreiden van de ondersteuning/ financiering van de vrijwilligersondersteuning binnen het bedrijfsleven in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierbij wordt gedacht aan medefinanciering van de verenigingsondersteuning of inzet van kennis.

Centraal bij deze ondersteuning staat het (weer) versterken van het bestuur zodat zij haar taken zelfstandig kan uitvoeren.

Aandacht, waardering en promotie geven wij o.a vorm door het verzorgen van de website www.vrijwilligerswerkoostgelre.nl. Verenigingen kunnen gebruik maken van de digitale vacaturebank, artikelen plaatsen en informatie vinden. Het makkelijk kunnen zoeken en aanbieden van vrijwilligerswerk verlaagt de drempel om vrijwilligerswerk te gaan doen. Daarnaast verlaagt ook het feit dat je niet na hoeft te denken over wel/niet verzekerd zijn tijdens je vrijwilligerswerk deze drempel. Daarom gaan wij door met het collectief verzekeren van alle vrijwilligers⁹ die in onze gemeente vrijwilligerswerk doen. Hiermee nemen wij bovendien weer een stuk regeldruk bij de vrijwilligersorganisaties weg.

Vrijwilligerswerk is een belangrijke manier om te participeren in de samenleving. Daarom hebben wij ervoor gekozen de site

www.vrijwilligerswerkoostgelre.nl onder te brengen in het zorgloket. De korte lijnen die er tussen zorgloket en vrijwilligersorganisaties hiermee bestaan en het goede inzicht in de participatiemogelijkheden die er bij de verenigingen en organisaties zijn, heeft een belangrijke meerwaarde. Met bezoekers van het zorgloket zal, naast hun hulpvraag, gekeken worden op welke manier zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan het blijven participeren in de maatschappij. Het doen van vrijwilligerswerk is hierbij een belangrijk middel. Dit middel blijven wij ook inzetten voor mensen die weer in het professionele arbeidsproces gaan reintegreren.

Vanuit het zorgloket geven wij ook begeleiding aan de vrijwilligers die individuele ouderen ondersteunen bij het actief blijven deelnemen aan de maatschappij. Een consulent binnen het loket is hier speciaal mee belast. Het betreft de begeleiding van de vrijwillige ouderenadviseurs en de woonconsulenten.

Een goede vormgeving van deze coördinatie/begeleiding van vrijwilligers zorgt ervoor dat burgers hun verantwoordelijkheid en zorg voor hun medeburgers optimaal kunnen uitoefenen. Dit maakt dat burgers ervoor kunnen zorgen dat burgers zo lang mogelijk vanuit hun eigen woning in onze gemeenschap kunnen meedoen. Met elkaar zorgen wij er zo voor dat mensen zo laat mogelijk in een professioneel zorgcircuit terecht komen.

Acties 2012-2015

		wanneer	door wie	monitoring
	Versterken ondersteuning mantelzorgers d.m.v. internet en nieuwe media. O.a. beschikbaar stellen digitale sociale kaart	vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, VIT Oost Gelderland	Jaarlijkse verantwoording via jaarverslagen
	Inzet vrijwilligersondersteuner	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Rabobank. Uitvoering via Clubvooruit	Evaluatie 2015
	Onderzoek/ voorbereiding uitbreiding begeleiding van vrijwilligers vanuit zorgloket	2012	Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2015

⁹ Vrijwillige brandweerlieden en vrijwillige politiemedewerkers zijn uitgesloten van dekking voor deze verzekeringen. Dit vloeit voort uit de speciaal voor hen getroffen rechtspositieregelingen.

6.5 Prestatieveld 5: Algemene voorzieningen

De wettekst van dit prestatieveld luidt: “Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem”.

In dit prestatieveld wordt met ‘bevorderen van’ bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan iedereen die daaraan behoefte heeft. De maatregel is dus niet speciaal gericht op mensen met een beperking maar zij kunnen er wel gebruik van maken. Hierbij kun je denken aan een goede toegankelijke openbare ruimte en de aanwezigheid van ontmoetingsmogelijkheden. BTB is hierbij het uitgangspunt waarbij BTB staat voor: bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar. Zo maakt b.v. een netschommel op de speelplaats dat de speelplaats ook echt voor elk kind een speelplaats is waar hij/zij met andere kinderen kan spelen.

Als er extra inzet nodig is leggen wij voor verschillende leeftijdsgroepen verschillende accenten. Deze inzet is gericht op het actief zelf kunnen participeren van mensen met beperking in onze maatschappij. Bij jongeren leggen we het accent op spelen en ontmoeten van leeftijdgenoten. Met het Marianum en MEE Oost Gelderland werken we aan het inzetten van de maatschappelijke stages om jongeren met en zonder beperking met elkaar in contact te brengen. Met sportclubs en zorginstellingen werken wij samen om jongeren met en zonder beperking samen te brengen door middel van sport.

Bij volwassenen leggen wij de nadruk op het zelfstandig kunnen deelnemen aan de maatschappij, ook als je een beperking hebt.

Bij ouderen leggen wij de nadruk op het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren in de samenleving. Dat participeren, zal door leeftijd en beperking steeds vaker dicht bij huis mogelijk moeten zijn. Het gezamenlijk creëren van ruimte voor ontmoeting in de directe woonomgeving van ouderen is dan ook het belangrijkste speerpunt op het gebied van wonen, welzijn en zorg. En dan hebben we het niet alleen over “de stenen”, de ruimte waar die ontmoeting mogelijk kan zijn, maar ook over de vorm van die ontmoeting. Er moet tijd zijn om even bij te praten en samen een spelletje te doen. Een gezamenlijke inzet van vrijwilligers, zorginstellingen, woningcorporaties, verenigingen en gemeente maakt mogelijk dat participeren in de directe woonomgeving in elk kerkdorp voor ouderen mogelijk is.

Trends en ontwikkelingen

Het feit dat de bevolking in Oost Gelre verder zal vergrijzen, maakt dat het belang van goede, voor iedereen toegankelijke algemene voorzieningen, steeds groter wordt. Hierbij biedt de toenemende algemene vraag naar gemaksdiensten ook mensen met een beperking kansen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen en te participeren in de maatschappij.

Daarnaast maken slimme samenwerkingscombinaties van vrijwilligers en professionals dit mogelijk.

De nieuwe Wet werken naar vermogen wordt een brede voorziening met zoveel mogelijk gelijk rechten, plichten en kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze wet, die diverse wetten vervangt¹⁰, gaat 1 januari 2013 in. Combinaties van deze wet met inzet in het kader van Wmo diensten moet een win-winsituatie opleveren. Inwoners werken naar vermogen waarbij zij zich inzetten voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij hun participatie. Ervaringsdeskundigheid van inwoners wordt steeds meer ingezet door derden. Een voorbeeld hiervan is het beschikbaar stellen van de deskundigheid van BOOG aan startende ondernemers in onze gemeente.

¹⁰ De wet werken naar vermogen vervangt: de wet sociale werkvoorzieningen (Wsw), de Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten (Wajong), de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wet investeren in jongeren (Wij).

Hoe doen we dat in Oost Gelre

Met de woningcorporaties hebben wij prestatieafspraken gemaakt waarbij 80% van de nieuw te bouwen woning aanpasbaar gebouwd wordt. Woningen zijn dan levensloopbestendig.

Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte is de toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt. Een goede toegankelijkheid maakt immers dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven participeren. Daar waar het in individuele gevallen nodig is de openbare ruimte aan te passen om b.v. bezoek aan winkel mogelijk te maken wordt deze aangepast. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte gaan wij er van uit dat deze toegankelijk voor al onze inwoners moet zijn. Alleen wanneer dat verkeerstechnisch niet mogelijk is, passen wij andere oplossingen toe. Bij (her)inrichtingsplannen betrekken wij BOOG zodat zij haar ervaringsdeskundigheid kan inbrengen.

Het systeem van de gehandicaptenparkeerkaart maakt dat mensen met een handicap met hun eigen auto voorzieningen kunnen bereiken. De afgelopen jaren is hard gewerkt om het openbaar vervoer toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Ook in Oost Gelre zijn bushaltes aangepast. Dit zorgt ervoor dat mensen met en zonder beperking gebruik kunnen maken van het aanwezige openbaar vervoer. Als aanvulling op dit openbaar vervoer participeert de gemeente Oost Gelre in de regio taxi Gelderland. Inwoners die door lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en/of financiële beperking niet in staat zijn zelf, of via hun netwerk, in hun vervoersbehoefte te voorzien, kunnen hiervoor in aanmerking komen. Voor individueel collectief vervoer voor langere afstanden (meer dan 5 openbaar vervoer zones) kan gebruik worden gemaakt van Valys.

'Gemakdiensten' zoals een boodschappenservice van de plaatselijke supermarkt, een was- en strijkservice, maaltijdvoorziening en klussendienst zijn voorbeelden van algemene voorzieningen waar ook mensen met een beperking veel profijt van ondervinden. Voor een deel worden deze diensten door commerciële bedrijven aangeboden, bij andere werken commerciële bedrijven samen met vrijwilligers en/of werken mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Bewoners maken gebruik van deze diensten om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Wij onderzoeken de komende jaren de mogelijkheden om de gemakdiensten ten behoeve van de Wmo doelgroep uit te breiden. Hierbij is de inzet van mensen in het kader van de nieuwe Wet Werken naar vermogen een uitgangspunt.

Oost Gelre kent een rijk verenigingsleven. Ook inwoners met een beperking participeren in het verenigingsleven. Waar dat zonder hulp niet lukt wordt binnen de verenigingen een oplossing gezocht. Leden worden bv door andere leden gehaald en gebracht. Soms heeft een vereniging net even wat meer achtergrondinformatie en ondersteuning nodig om een nieuw lid met een psychiatrische beperking ook een plekje binnen de vereniging te kunnen geven. Daar waar veel inwoners met een beperking bij elkaar in de buurt wonen, werken inwoners, verenigingen, woningcorporaties en zorgaanbieders aan het creëren van ontmoetingsmogelijkheden. Gezamenlijk bekostigen zij deze activiteiten en geven ze vorm. Inwoners die de lidmaatschapskosten niet kunnen betalen maken gebruik van het minimeleid 'Meer meedoen'.

Acties 2012-2015

	wanneer	door wie	monitoring
Uitwerken Wet naar vermogen	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, SDOA, Hameland	Jaarlijkse monitoring via jaarverslagen Hameland en SDOA
BOOG standaard betrekken bij (her)inrichtingen van de openbare ruimte	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre/ BOOG	Evaluatie 2013
Gemakdiensten tbv Wmo doelgroep	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Hameland, SDOA	Evaluatie 2015

6.6 Prestatieveld 6: Individuele specifieke voorzieningen

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: “Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer”. Dit prestatieveld beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op individuele mensen met een beperking of een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op algemene wijze kan vorm geven. Denk bijvoorbeeld aan het Collectief openbaar vervoer: de Regiotaxi Gelderland. Het resultaat telt: het weer kunnen participeren in de maatschappij. De voorzieningen zijn gericht op het compenseren van datgene wat een burger niet meer zelf kan. Het betreft nadrukkelijk niet individuele voorzieningen die in de Awbz instellingen zoals verpleeg- en verzorgingshuizen en GGZ instellingen geleverd wordt.

Het betreft de volgende leefdomeinen:

1. Een huishouden voeren;
2. Zich verplaatsen in/om de woning;
3. Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
4. Mensen ontmoeten en sociale verbanden aangaan.

Deze vier leefdomeinen zijn uitgesplitst in 8 resultaten:

1. Iedere burger kan wonen in een schoon en leefbaar huis;
2. Iedere burger kan wonen in een voor hem/haar geschikt huis;
3. Iedere burger kan beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
4. Iedere burger kan beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
5. Iedere burger kan thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
6. Iedere burger kan zich verplaatsen in, om en nabij het huis;
7. Iedere burger kan zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
8. Iedere burger heeft de mogelijkheid om contacten te hebben en deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten.

Trends en ontwikkelingen

Lag bij de start van uitvoering van de Wet maatschappelijke ontwikkeling de nadruk nog op de individuele specifieke voorzieningen dat is inmiddels niet meer het geval. De Wmo wordt inmiddels uitgevoerd zoals hij bedoeld is: het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van alle burgers. Dat doen we samen: we werken er zelf actief aan, ons netwerk, vrijwilligers en zo nodig professionals helpen daar waar iets niet lukt om het ontbrekende stukje te compenseren. Hiermee is het accent naar prestatieveld drie verschoven. Burgers willen immers zo lang mogelijk buiten het zorgcircuit blijven en zetten zich daar actief voor in. Een hoger opleidingsniveau en een toenemende financiële draagkracht hebben dit mogelijk gemaakt. Individuele specifieke voorzieningen zijn er voor een beperkte groep burgers die, ook met bovengenoemde hulp, fysiek, mentaal en/of financieel niet in staat zijn deze hulp voor zichzelf ter compensatie te organiseren.

De uitwerking van het bestuursakkoord maakt dat de gemeente voor een nieuwe groep op een breed terrein specifieke individuele voorzieningen moet organiseren daar waar algemene voorliggende voorzieningen niet voldoende zijn ter compensatie van de beperking. Waar mogelijk zullen wij dat regionaal en op (Oost) Achterhoeks niveau organiseren. Het weer oppakken van de draad van het eigen leven is het doel.

Hoe doen wij dat in Oost Gelre

Iedereen wil zo lang mogelijk zelf de regie over zijn leven houden en uit het zorgcircuit blijven. Om dat mogelijk te maken volgen wij bij hulpvragen van burgers de werkmethode van de Kanteling zoals onder prestatieveld 3 beschreven is. Pas als dan blijkt dat het halen van het resultaat niet alleen mogelijk is door inzet van netwerk, vrijwilligers en voor iedereen toegankelijke algemene voorzieningen binnen onze maatschappij, kijken wij naar de mogelijkheden die de individuele specifieke voorzieningen zouden kunnen bieden. Het verkrijgen van deze voorziening gaat gepaard met een officiële aanvraag en verstrekking. Inzet hierbij zal het weer toewerken naar het weer zelfstandig, zonder geïndiceerde voorziening, kunnen participeren in de maatschappij zijn. Alleen in zeer specifieke gevallen waarbij

sprake is van een blijvende beperking zal dit niet het geval zijn. Wij willen dat zo veel mogelijk burgers gewoon mee kunnen doen binnen onze maatschappij.

Bij het toekennen van een individuele specifieke voorziening kijken wij nadrukkelijk naar de fysieke, mentale en financiële eigen kracht. Wie de financiële mogelijkheid heeft om de ondersteuning die nodig is om te kunnen blijven participeren te betalen, betaald dat zelf. Voor wie deze financiële mogelijkheden niet heeft, is financiële ondersteuning mogelijk. Hierbij is ons minimabeleid leidend.

Daar waar het eerste gesprek in het zorgloket altijd lokaal kan plaatsvinden, zal dat bij het gebruik maken van een individuele voorziening niet altijd het geval zijn. Vooral bij groepsgewijze individuele voorzieningen voor hele specifieke groepen maken wij gebruik van (sub) regionaal aangeboden en uitgevoerde voorzieningen. Hierbij kun je denken aan dagbestedingsactiviteiten voor mensen met een psychische beperking. Waar mogelijk wordt geïndiceerde zorg (sub)regionaal ingekocht. Bij de inkoop van de zorg zullen wij nadrukkelijk kijken naar vernieuwende samenwerkingsvormen van professionele en vrijwillige inzet. Zoals eerder vermeld kunnen individuele specifieke voorzieningen ook in collectief verband aangeboden worden. Bewoners krijgen individueel een indicatie maar het vervoer is collectief. Wij kijken of er in de toekomst meer individuele voorzieningen collectief aangeboden kunnen worden. Denk hierbij bv aan een scootmobielpool of een rolstoel pool voor mensen die incidenteel een rolstoel nodig hebben.

De geïndiceerde individuele voorziening zal zo veel mogelijk aansluiten bij de binnen bestaande ketens ontwikkelde zorg. Een voorbeeld hiervan is de ketenzorg dementie. Hiermee sluit de zorg rond de cliënt zo goed mogelijk op elkaar aan. Dit komt de kwaliteit ten goede. Daarnaast wordt het niet efficiënt inzetten van financiële middelen voorkomen.

Individuele specifieke voorzieningen die door het zorgloket geïndiceerd worden zijn:

- Hulp bij het huishouden
- Vervoersvoorzieningen
- Rolstoelen
- Woningaanpassingen
- Begeleiding (vanaf 2013)

De regels zijn vastgelegd in de gemeentelijke Wmo verordening, de Nadere regels en Beleidsregels.

Om deze zorg in natura te kunnen bieden worden meerjarige afspraken gemaakt met (zorg)aanbieders. Daarnaast is er de mogelijkheid dat cliënten deze voorzieningen zelf inkopen. Hiervoor kunnen zij een persoonsgebonden budget (Pgb) ontvangen. Bij het vaststellen van de hoogte van het Pgb betrekken wij, net als bij de hulp in natura, het feit dat er sprake is van een gezamenlijke inzet van professionele en vrijwillige inzet. Om de drempel om voor een Pgb te kiezen zo laag mogelijk te houden onderzoeken wij de mogelijkheid de werkzaamheden van het Alfaburea (nu uitsluitend werkzaam voor cliënten met een Pgb voor hulp bij het huishouden), uit te breiden naar cliënten met een indicatie voor begeleiding.

De komst van de begeleiding naar de Wmo maakt dat wij opnieuw zullen kijken naar de invulling van Hulp bij het huishouden 2. Dit betreft hulp bij het huishouden waarbij de regiefunctie overgenomen wordt. Deze regiefunctie kan mogelijk op een andere manier ingevuld worden indien mensen ook begeleiding ontvangen.

Woningaanpassingen zijn vaak dure individuele voorzieningen. Om kapitaalsvernietiging te voorkomen en mensen die deze aanpassingen nodig hebben sneller naar een voor hen geschikte woning te kunnen verwijzen maken wij afspraken met de woningcorporaties over het beschikbaar houden van woningen waarin een woningaanpassing heeft plaatsgevonden. Deze woningen worden, wanneer zij vrij komen, dan in principe eerst aangeboden aan cliënten die een indicatie van het zorgloket voor een woningaanpassing hebben. Met woningcorporaties worden ook afspraken gemaakt in geval van verkoop van woningen met woningaanpassingen.

De komst van de begeleiding naar de Wmo vanaf 2013¹¹

¹¹ Zie bijlage voor cijfers

Vanaf 2013 maakt begeleiding onderdeel uit van de Wmo. Hiermee is het niet langer een verzekerd recht maar valt het onder het compensatiebeginsel van de Wmo. Vanaf 2013 zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe verzoeken om begeleiding, vanaf 2014 zullen cliënten die een Awbz indicatie hadden onder verantwoordelijkheid van de Wmo vallen. Het betreft overigens begeleiding voor mensen zonder een indicatie intramuraal. Ook het vervoer naar de begeleidingslocatie wordt een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Begeleiding in de Awbz

Het betreft hier mensen met matige tot zware beperkingen op het terrein van sociale redzaamheid, bewegen en verplaatsen en/of psychisch functioneren. De begeleiding is gericht op compensatie van de zelfredzaamheid om opname in een instelling of verwaarlozing te voorkomen. De individuele begeleiding zoals die vanuit de Awbz werd gegeven werd betrof vaak wekelijks een aantal uren en was gericht op stabilisering. De dagbesteding/ dagopvang was gericht op het bieden van structuur en/of het zoveel mogelijk nabootsen van een situatie van een werkomgeving voor mensen jonger dan 65 jaar. Het betreft hier vaak meerdere dagdelen per week.

Wie ontvangen begeleiding in Oost Gelre

Op basis van informatie van Menzis zorgkantoor ontvingen in Oost Gelre 1 juni 2011 481 unieke cliënten begeleiding. Hiervan ontvingen er 115 meerdere vormen van begeleiding.

- 326 cliënten ontvingen individuele begeleiding
- 230 cliënten ontvingen groepsbegeleiding inclusief vervoer
- 40 cliënten ontvingen groepsbegeleiding exclusief vervoer

56% van de cliënten ontvingen hun begeleiding in natura, 44 % had een Pgb.

Een Pgb wordt met name door mensen jonger dan 65 jaar gebruikt, zorg in natura door ouderen.

Van de cliënten heeft ongeveer 40% een verstandelijke beperking, 10% een lichamelijke beperking en 15-20% een psychiatrische beperking.

Van de cliënten die begeleiding in natura ontvangen heeft ruim 40% een tweede grondslag (meerdere beperkingen), van de cliënten die een Pg gebruiken ligt dat op ruim 50%.

Met name ouderen maken gebruik van groepsopvang, jongeren maken meer gebruik van individuele begeleiding.

Nog niet beschikbaar zijn de cijfers van Bureau Jeugdzorg m.b.t. indicaties voor jongeren tot 18 jaar met uitsluitend een psychiatrische aandoening.

Het uitgangspunt bij de uitvoering van de begeleiding is gelijk aan de andere vormen van individuele voorzieningen: wij volgen de participatieladder. Voorliggende algemene voorzieningen gaan voor individuele geïndiceerde voorzieningen en de begeleiding is zo veel mogelijk gericht op het weer zelf kunnen voeren van de regie over het leven. Wij realiseren ons echter dat het hier een groep betreft die dat meestal niet voor de volle 100% op eigen kracht zal kunnen realiseren en/of volhouden waardoor professionele en/of vrijwillige ondersteuning langdurig nodig zal zijn.

Alle cliënten die een Awbz indicatie begeleiding hebben die tot minimaal 1 januari 2014 loopt, zullen in 2013 vanuit het zorgloket een uitnodiging voor een gesprek ontvangen.

Vanaf najaar 2011 wordt gewerkt aan de voorbereiding van het beleid op het gebied van de uitvoering van de begeleiding binnen de Wmo. Dit zal in nauwe samenwerking met de huidige zorgaanbieders en actieve vrijwilligersorganisaties in Oost Gelre gebeuren. Er wordt nadrukkelijk ook gekeken naar (sub)regionale samenwerkingsmogelijkheden tussen gemeenten bij de uitvoering. De verwachting is dat een deel van de cliënten ook te maken heeft met de gevolgen van de invoering van de Wet werken naar vermogen. Ook met de werkvoorziening zal dan ook nauw worden samengewerkt aan het vormgeven van een nieuwe vorm van begeleiding gericht op participatie.

Acties 2012-2015

		wanneer	door wie	monitoring
	Onderzoek vormgeving Hulp bij het huishouden	2012	Gemeente Oost Gelre, regiogemeenten	Evaluatie 2015
	Onderzoek uitbreiding Alfabureau	2012	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Hameland, SDOA	Evaluatie 2015

Onderzoek inzet scootmobielpool/rolstoelpool	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, regiogemeenten	Evaluatie 2013
Afspraken met woningcorporaties	2012	Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2015
Vorbereiding komst begeleiding	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre, regio gemeenten, vrijwilligersorganisaties, lokale zorgaanbieders	Evaluatie 2015
Gesprekken met cliënten met Awbz indicatie begeleiding tot minimaal 1 januari 2014	Vanaf 1 januari 2013	Gemeente Oost Gelre	Evaluatie 2014

6.7 Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: "Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang".

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door één of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Het gaat om mensen met meerdere problemen rond onder andere huisvesting, financiën, verslaving, psychiatrie en sociaal isolement. De gemeente Doetinchem is centrumgemeente voor de regio Achterhoek. Zij ontvangt hiervoor extra middelen van het rijk.

In de regio is de uitvoering van de maatschappelijke opvang door de centrumgemeente in handen gelegd van IrisZorg. IrisZorg exploiteert opvangvoorzieningen zoals 24-uurs crisisopvang, nachtopvang daklozen, dagopvang daklozen, activiteitenbegeleiding en sociaal pension. Ook het Leger des Heils exploiteert voorzieningen voor maatschappelijke opvang. De gemeente Doetinchem bekostigt deze opvangvoorzieningen.

Vrouwenopvang is het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld en het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld. Vaak gaat het om geweld in huiselijke kring. De gemeente Arnhem is centrumgemeente voor de regio Achterhoek.

Voor de vrouwenopvang is het ASHG van Hera in Arnhem het eerste aanmeldpunt. Van daaruit worden verdere acties uitgezet.

De komende jaren wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz). Dit in 2009 gesloten convenant heeft een looptijd tot 2013. De acties gericht op de maatschappelijke opvang worden uitgevoerd door de centrumgemeenten.

Trends en ontwikkelingen

In 2012 wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de doelgroep van de maatschappelijke opvang. Op basis van de uit dit onderzoek voortkomende informatie wordt het beleid mogelijk bijgesteld.

Verantwoordelijk hiervoor is de gemeente Doetinchem. Echter, zij zal dit beleid in nauw overleg met de regiogemeenten vormgeven.

Hoe doen we dat in Oost Gelre

Maatschappelijke opvang vindt niet plaats in de gemeente Oost Gelre. Wel participeert de gemeente in het regionale Oggz overleg waar het regionale beleid op het gebied van Oggz, inclusief de maatschappelijke opvang, wordt voorbereid. Daarnaast speelt de gemeente Oost Gelre wel een actieve rol bij het voorkomen dat burgers gebruik moeten maken van de maatschappelijke opvang. Het betreft hier activiteiten gericht op preventie. Dit wordt verder uitgewerkt onder prestatieveld 8: openbare geestelijke gezondheidszorg.

Acties 2012-2015

	wanneer	door wie	monitoring
Verdere uitwerking Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg 2009-2013	Vanaf 2009	Gemeente Doetinchem en regiogemeenten	Evaluatie 2013

Regionaal onderzoek gebruikers maatschappelijke opvangvoorzieningen	2012	Gemeente Doetinchem, GGD Gelre IJssel	Evaluatie nog niet duidelijk
---	------	---------------------------------------	------------------------------

6.8 Prestatieveld 8: Openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz)

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: “Het bevorderen van Openbare geestelijke gezondheidszorg met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen”.

Het gaat hier om het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de Oggz, het bereiken en begeleiden van personen in een kwetsbare positie en van risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de Oggz.

Hiermee is de keten van collectieve preventie van (ernstige) psychosociale problemen, het opsporen en toeleiden naar de zorg en de opvang in één hand en kan optimale samenhang worden nagestreefd.

Gemeenten zijn er verantwoordelijk voor dat burgers met psychische- en verslavingsproblemen hun weg naar de hulpverlening vinden.

Trends en ontwikkelingen

Een groot aantal mensen die begeleiding in het kader van de Awbz ontvangen heeft een psychiatrische en of (licht)verstandelijke beperking. Activiteiten gericht op preventie moeten er voor zorgen dat deze groep buiten de maatschappelijke opvang kan blijven functioneren. Deze groep zien we deels ook terug komen als burger die te maken krijgt met de nieuwe Wet werken naar vermogen. Nauwe samenwerking bij de invoering van de begeleiding binnen de Wmo en invoering van deze wet moet maken dat deze groep zelfstandig in onze Oost Gelrese samenleving kan blijven participeren en zoveel mogelijk in haar eigen onderhoud kan voorzien. Een centrale plek waar de coördinatie van de participatie en de ondersteuning die daarvoor nodig is geregeld wordt voor deze groep, zal in de toekomst nodig zijn. Op welke manier we dat vormgeven zal in het de loop van 2012 duidelijk worden.

Het lokale Zorgnetwerk is het centrale meldpunt waar signalen in geval van multi probleemsituaties samenkomen en opgepakt worden. De komende jaren worden gebruikt om het zorgaanbod binnen het zorgnetwerk verder te stroomlijnen.

Hoe doen we dat in Oost Gelre

De komende jaren wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg. In dit in 2009 gesloten convenant met een looptijd tot 2013, zijn acties vastgelegd die gericht zijn op het zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners in een maatschappelijke opvangsituatie terecht komen c.q., hieruit weer zo snel mogelijk kunnen terugkeren in de reguliere samenleving. Een van de lokaal uit te voeren acties betrof de instelling van een lokaal zorgnetwerk. Inmiddels is met dit zorgnetwerk een jaar ervaring opgedaan. De komende jaren worden gebruikt om het zorgaanbod van de diverse instellingen die participeren in dit netwerk¹², verder te stroomlijnen. Hierbij denken wij aan een één plan, één coach aanpak waarmee reeds in Enschede ervaring is opgedaan. Daarnaast worden de werkzaamheden van de diverse partners in het zorgnetwerk verder geprofessionaliseerd en geharmoniseerd. Werken met zelfde meldingsprogramma's is hiervan een voorbeeld maar ook het trainen van de professionals in het meer een beroep doen op de eigen kracht van burgers en hun netwerk. Ook het direct uitvoeren van wettelijk vastgelegde werkwijze zoals de meldcode kindermishandeling hoort hierbij. Als gemeenten faciliteren wij organisaties bij het implementeren van nieuwe werkwijzen door het mogelijk maken van trainingen. Er wordt ook gewerkt aan een nauwere relatie tussen zorgnetwerk en zorgloket.

Bij de coördinator van het zorgnetwerk is ook de coördinatie van de zorg aan ex-gedetineerden neergelegd. Medio 2009 is het Samenwerkingsmodel nazorg volwassen (ex-) gedetineerde burgers, gemeenten – Justitie) ondertekend door de staatssecretaris van Justitie en de voorzitter van de VNG. Het Samenwerkingsmodel beschrijft op hoofdlijnen de ambities van rijk en gemeenten op dit beleidsterrein en formuleert de wederzijdse taken en verantwoordelijkheden – het betreft dus gedeelde zorg. Het doel van een sluitende aanpak is het terugdringen van recidive en het vergroten van de lokale veiligheid en het

¹² In het zorgnetwerk participeren gemeente Oost Gelre, praktische gezinsondersteuning, algemeen maatschappelijk werk, GGZ, thuiszorg, woningbouwcorporaties, wijkagenten, IrisZorg (verslavingszorg), leerplichtambtenaar, consultant vrijwilligersondersteuning.

verminderen van overlast. De nazorg omvat de “leefgebieden” identiteitsbewijs, huisvesting, inkomen, schulden en zorg, en heeft betrekking op alle (ex) gedetineerde burgers van 18 jaar of ouder¹³ die na hun verblijf in een Nederlandse penitentiaire inrichting terugkeren in onze samenleving. In Oost Gelre betreft het ongeveer 7-10 personen per jaar.

Iedere ex-gedetineerde burger is primair zelf verantwoordelijk voor zijn of haar re-integratie in de maatschappij. Het persoonlijk verleden van hem of haar heeft echter aangetoond dat het functioneren in de samenleving problematisch kan zijn. Ook onze gemeente neemt de eigen verantwoordelijkheid van de ex-gedetineerde als uitgangspunt: de nazorg willen we laten aansluiten bij bestaande voorzieningen en procedures. Dat regelen wij in het zorgnetwerk. Daarnaast worden specifieke afspraken gemaakt op basis van een zgn. “warme overdracht” vanuit de penitentiaire inrichting. Oost Gelre is ook aangesloten op het zgn. digitaal platform aansluiting nazorg (DPAN) met het oog op de noodzakelijke gegevensuitwisseling tussen huizen van bewaring, gevangenen en andere justitiële inrichtingen. Hulpverleningstrajecten waarvan de ex-gedetineerde burger reeds voor detentie gebruik maakte, worden vaak weer opgepakt. Bij een mogelijke escalatie van problemen, ondanks generieke en specifieke afspraken, wordt de persoon (weer) besproken in het lokaal zorgnetwerk, waarbij een verbinding wordt gelegd met de Veiligheidskamer Achterhoek, onderdeel van het NOG Veiligershuis.

In samenwerking met centrumgemeente vrouwenopvang Arnhem verzorgen wij de uitvoering van het tijdelijk huisverbod vanaf 2009. Het betreft hier een tijdelijk huisverbod wanneer er sprake is van ernstig (e dreiging van) huiselijk geweld. Het huisverbod gaat gepaard met een hulpaanbod voor pleger en dader. In Oost Gelre kende wij gelukkig een zeer beperkt aantal gevallen waarbij een huisverbod is opgelegd¹⁴. Uit de landelijke procesevaluatie medio 2011 kwam naar voren dat er bij de uitvoering meer naar een eerdere inzet van het huisverbod gekeken moet worden om het samenlopen van een huisverbod en een strafrechtelijk traject te verminderen. Ook moet er nog meer naar de hulp richting kinderen die getuigen zijn van een huiselijk geweldsituatie, gekeken worden. In regionaal verband wordt gekeken hoe de aanbevelingen uit de procesevaluatie opgenomen kunnen worden in de werkafspraken tussen de diverse uitvoerende partijen.

Bij de ondersteuning van mensen met een psychiatrische en/of (licht) verstandelijke beperking die in het kader van begeleiding een beroep op de Wmo doen, spelen medeburgers een belangrijke stimulerende rol. Maatjesprojecten waarbij de ene burger de andere letterlijk meeneemt bij het participeren in de Oost Gelrese samenleving zijn hiervan een goed voorbeeld dat verder uitgewerkt wordt.

Ook bij groepsgewijze begeleiding van deze groep kijken wij naar de mogelijkheden die medeburgers, in samenwerking met professionals, kunnen bieden. Hierbij kijken wij ook nadrukkelijk naar samenwerking die mogelijk is in Oost Achterhoeks verband.

Daarnaast is ondersteuning bij het wonen voor deze groep een belangrijk aandachtspunt. Het versterken van de eigen kracht en dat van het netwerk is hierbij een belangrijke inzet. Dit doen wij o.a. door het trainen van professionals in deze nieuwe werkwijze waarbij de hulpvrager en zijn netwerk zelf een belangrijke rol spelen bij het organiseren van de benodigde ondersteuning. Daarnaast zetten wij de ondersteuning aan de mantelzorgers van mensen met een psychiatrische beperking voort.

Acties 2012-2015

	wanneer	door wie	monitoring
Zorgnetwerk: onderzoek één gezin, één plan, één coach	2012	Gemeente Oost gele, partners in zorgnetwerk	Evaluatie 2013
Tijdelijk huisverbod: implementatie conclusie landelijke procesevaluatie	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre vanuit zorgnetwerk	Evaluatie 2015
Versterken netwerken mensen met een psychiatrische en/of licht verstandelijke beperking	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, vrijwilligersorganisaties, zorgaanbieders	Evaluatie 2015
Verdere uitwerking Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidzorg 2009-2013	Vanaf 2009	Deelnemers convenant	Evaluatie 2013

¹³ Ook jongeren vanaf die leeftijd die onder het jeugdstrafrecht/de jeugdzorg vallen behoren tot de doelgroep.

¹⁴ In 2010 5 maal.

6.9 Prestatieveld 9: Verslavingsbeleid

Inhoudelijke toelichting

De wettekst van dit prestatieveld luidt: “Het bevorderen van verslavingsbeleid”.

Ambulante verslavingszorg omvat activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding ten gevolge van verslaving. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om de maatschappelijke zorg op een geïntegreerde manier te verlenen en zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding.

Instellingen voor verslavingszorg worden voor een belangrijk deel gefinancierd op grond van de AWBZ. Daarbij gaat het, naast ambulante zorg, ook om klinische zorg: opname in gespecialiseerde klinieken. Doetinchem is, net als bij de Oggz, centrumgemeente voor de Achterhoek. Ook voor de verslavingszorg ontvangt zij hiervoor extra middelen van het rijk.

Trends en ontwikkelingen

Het drugsgebruik onder jongeren neemt de afgelopen jaren niet toe. Wel zijn gedurende periodes verschillende soorten drug meer of minder populair. Wat wel toeneemt, is de vraag naar ondersteuning door jongeren en jong volwassenen bij het minderen van het gebruik. Dit is met name bij cannabis gebruikers het geval. IrisZorg biedt deze ondersteuning. Zij signaleert ook het verloop in gebruikte middelen.

De afgelopen jaren is met het project Alcoholmatiging Jeugd in de Achterhoek succes geboekt. In het door de GGD gehouden gezondheidsonderzoek onder jongeren was in 2007 is een afname van bijna 17% zichtbaar van jongeren in de tweede klas van het voortgezet onderwijs die ooit alcohol hadden gedronken. Bij de vierde klassers was dat minder dan 1%. De verwachting is dat bij het volgende onderzoek in 2011 deze afname doorzet¹⁵. Het aantal jongeren dat in één keer zoveel drinkt dat zij in het ziekenhuis opgenomen moeten worden stijgt vanaf 2007¹⁶.

Onder ouderen wordt een toenemend probleem met alcohol signaleerd.

Hoe doen we dat in Oost Gelre

In de Achterhoek is de uitvoering van het verslavingsbeleid in handen gelegd van Iriszorg. Iriszorg richt zich op ambulante en klinische taken. Haar ambulante hulp biedt zij o.a. aan vanuit het gezondheidscentrum in Groenlo.

Binnen de activiteiten van het jongerenwerk blijft bewust wording van de gevolgen van alcoholgebruik een belangrijk thema. Omdat veel jongeren bijeenkomen in hokken en keten richt de voorlichting zich op deze vindplaats. Aan zowel jongeren als hun ouders worden voorlichtingsbijeenkomsten aangeboden waarbij gezondheid (alcoholgebruik, weerstand tegen groepsdruk: nee zeggen/ regels stellen) en veiligheid (brandveiligheid van de hokken en keten) centraal staan. De verwachting is dat deze aanpak door het Trimbosinstituut als Best practise landelijk uitgezet gaat worden. De gemeente Oost Gelre participeert niet meer in de afronding van het project Alcoholmatiging Jeugd in de Achterhoek. Aandacht voor het thema vindt binnen het reguliere beleid plaats. Hierbij wordt nauw samen gewerkt met de Vereniging kleine kernen, Iriszorg en Plattelandsjongeren.nl. Doel is het voortzetten van de trend dat jongeren later en minder te vel alcohol drinken. Dit monitoren wij via het GGD E-movo onderzoek naar de staat van de gezondheid van jongeren. De signalen dat steeds meer ouderen een probleem met alcohol hebben zullen worden meegenomen in de volgende nota lokaal gezondheidsbeleid in 2012.

Acties 2012-2015

	wanneer	door wie	monitoring
Acties gericht op gezonde en veilige keten	2012-2015	Vereniging kleine kernen, Jongerenwerk, IrisZorg,	Evaluatie 2013

¹⁵ In de conceptuitslagen van het E-movo-onderzoek van GGD Gelre IJssel 2011 blijkt dat op Achterhoekse niveau de daling zich voortzet. Deze daling is het grootst bij de jongeren in de tweede klas van het voortgezet onderwijs.

¹⁶ Op basis cijfers SKB 2007-2009

			Keetkeur, brandweer, gemeente oost Gelre	
--	--	--	---	--

7 Bijlagen

Bijlage 1 : Nota's

Prestatieveld 1 Leefbaarheid

Toekomstvisie 2020

'Regionale Woonvisie Achterhoek 2010-2020: alleen ga je sneller, samen kom je verder' (2010)

Woonvisie Oost Gelre, Oost Gelre, waar de Achterhoek wordt beleefd. (2008)

Prestatieafspraken met woningcorporaties 2011-2015 (2011).

Nota Wonen, welzijn, zorg (2009)

Visie Groenlo binnenstad (2010)

Regionale Handreiking hokken en keten (2009)

Meerjarenplan uitvoeringsprogramma gebiedscommissie Oost Gelre 2010-2012 (2010)

Houtskoolschets Groenlo, Groenlo kansrijk op weg naar 2027(2011)

prestatieveld 2 Jeugd

Kadernotitie Centrum voor Jeugd en gezin (2011)

Jeugdagenda (2012)

Prestatieveld 3 Informatie, advies en cliëntondersteuning

Toekomstvisie Zorgloket, van Zorgloket via Wmo loket naar Voorzieningenwarenhuis in de gemeente Oost Gelre (2009)

Prestatieveld 4 Vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning

Nota Mantelzorg en vrijwillige zorgverlening in Oost Gelre (2010)

Nota Vrijwilligerswerk in Oost Gelre (2012)

Prestatieveld 5 Algemene voorzieningen

Nota Wonen, welzijn, zorg (2009)

Prestatieafspraken met Woningcorporaties 2011-2015 (2011)

'Regionale Woonvisie Achterhoek 2010-2020: alleen ga je sneller, samen kom je verder' (2010)

Woonvisie Oost Gelre, Oost Gelre, waar de Achterhoek wordt beleefd. (2008)

Prestatieveld 6 Individuele specifieke voorzieningen

"Beleidsnotitie huishoudelijke verzorging Wmo gemeente Oost Gelre" en nader uitgewerkt in de gemeentelijke Wmo-verordening

Prestatieveld 7 Maatschappelijk opvang en vrouwenopvang

Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg 2008-2013 (2008)

Prestatieveld 8 Openbare geestelijke gezondheidszorg

Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg 2008-2013 (2008)

Regionaal convenant 'samenwerking die loont' (2009)

Prestatieveld 9 Verslavingsbeleid

Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg 2008-2013 (2008)

Regionaal convenant 'samenwerking die loont' (2009)

Bijlage 2 : Dorpsbelangenverenigingen

Dorpsbelangenorganisaties:

- Lievevelden Belang, dorpsplan Lievevelden, van nu naar de toekomst, mei 2005 (prestatieveld 4)
- Vereniging Zieuwents Belang, Dorpsplan Zieuwent 2005-2015 (www.zieuwentsbelang.nl)
- Mariënvelds Belang, Mariënveld, een dorp om in te blijven geloven, dorpsplan 2007-2017 (www.marienvelde.eu)
- Stichting Dorpsbelangen Harreveld, werken aan Harreveld, een kerkdorp dat leeft 2009-2020
- Vereniging Vragenders Belang
- Stichting Contactgroep Zwolle, Dorpsplan Zwolle, toekomstvisie 2009-2019
- Belangenvereniging Groenlo

Bijlage 3: Gebruikers begeleiding Awbz

Cijfers op basis cijfers Menzis peildatum 1 juni 2011

Op basis van informatie van Menzis zorgkantoor ontvingen in Oost Gelre 1 juni 2011 424 unieke cliënten begeleiding. Hiervan ontvingen er 115 meerdere vormen van begeleiding. 284 cliënten ontvingen hun begeleiding in natura en 140 hadden een Pgb. In natura ontvingen 166 mensen individuele begeleiding.

Een Pgb wordt met name door mensen jonger dan 65 jaar gebruikt, zorg in natura door ouderen. 39% van de begeleiding in natura betreft begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking, 28% heeft een somatische aandoening als 1^e grondslag, 19% een psychiatrische beperking en bijna 10% een lichamelijke beperking.

Van de cliënten met een Pgb voor begeleiding heeft 40% een verstandelijke beperking, 15% een psychiatrische beperking, 10% een lichamelijke beperking. 18% heeft een indicatie via Bureau Jeugdzorg.

Met name ouderen maken gebruik van groepsopvang, jongeren maken meer gebruik van individuele begeleiding.

Nog niet beschikbaar zijn de cijfers van Bureau Jeugdzorg m.b.t. indicaties voor jongeren tot 18 jaar met uitsluitend een psychiatrische aandoening.

Tabel begeleiding in natura (Menzis juni 2011)

1 ^e grondslag	Aantal cliënten	Leeftijd 0-18 jaar	18-65 jaar	65 jaar en ouder
Lichamelijke handicap	28	0	19	9
Psychiatrische aandoening, psychische stoornis	55	0	43	12
Psychochogeriatrische ziekte/aandoening	8	0	0	8
Somatische ziekte/aandoening	80	0	9	71
Verstandelijke handicap	111	33	66	12
Zintuigelijke handicap	2	0	0	2
totaal	284			

Tabel begeleiding Pgb (Menzis juni 2011)

1 ^e grondslag	Aantal cliënten	Leeftijd 0-18 jaar	18-65 jaar	65 jaar en ouder
Lichamelijke handicap	15	4	8	3
Psychiatrische aandoening, psychische stoornis	22	3	18	1
Psychochogeriatrische ziekte/aandoening	3	0	0	3
Somatische ziekte/aandoening	13	2	3	8
Verstandelijke handicap	57	20	37	0
Zintuigelijke handicap	4	3	1	0
BJZ indicatie	26	26	0	0
totaal	140			

Bijlage 4: Begrippenlijst

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen die ook door iemand zonder beperking en met hetzelfde bestedingspatroon wordt gebruikt. De voorziening of het product is niet speciaal voor mensen met een beperking gemaakt, overal te koop en niet duurder dan gelijkwaardige producten.

BTB: bereikbaarheid (hoe kom je er), toegankelijkheid (hoe kom je binnen), bruikbaarheid (kun je je zelf redden).

Collectieve voorziening: Is een individuele voorziening waar meerdere mensen gebruik van kunnen maken.

Inclusief beleid: Algemene voorzieningen zijn zoveel mogelijk toegankelijk voor alle burgers, met en zonder beperking. Het gaat hierbij om fysieke en mentale toegankelijkheid (gelijkwaardige en respectvolle bejegening) en toegankelijkheid van informatie.

Individuele voorziening: Is een voorziening die speciaal voor de individuele burger bestemd is.

Zelfredzaamheid: is het lichamelijke, verstandelijk, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het maatschappelijke verkeer mogelijk maken. (nakijken hoe hierbij toevoegen: eigen verantwoordelijkheid)

Awbz instelling: Het betreft hier instelling die gefinancierd worden vanuit de Awbz. Voorbeelden hiervan zijn verpleeg- en verzorgingshuizen en GGZ instellingen waar mensen intramuraal verblijven.

Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning

CJG: Centrum voor Jeugd en gezin

Pgb: Persoons gebonden budget

Awbz: Algemene Wet bijzondere ziektekosten

SDOA: Sociale Dienst Oost Achterhoek

GGZ: Geestelijke gezondheidszorg

Oggz: openbare geestelijke gezondheidszorg

Wsw: Wet sociale werkvoorziening

Wij: wet investeren in jongeren

Wwb: Wet werk en bijstand

Wajong: Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten

Wwnv: Wet werken naar vermogen

Wpv: Wet Preventieve Volksgezondheid

DSK: Digitale sociale kaart

CBS: Centraal bureau voor de statistiek

Bijlage 5: Financieel overzicht

Prestatievelden	Productnaam	ECL	FCL	Raming 2012	Opmerkingen
Prestatieveld 1 - leefbaarheid					
Wijkbudgetten voor bewonersactiviteiten (belangenbehartiging kleine kernen)	belangenbehartiging kleine kernen	42502	6580010	36.073	Belangenbehartigings- en kleine initiatieven subsidies voor de 6 dbo's
Budget gemeenschapshuizen, jeugdgebouwen					
Buurthuizen etc. (waaronder beheer en exploitatie) de bronexploitatie)	cc de Bron (exploitatiesubsidie)	42100	6630020	85.985	Jaarlijkse subsidie voor CC de Bron
Opbouwwerk					
Jongerenwerk	professioneel en vrijwillig jeugd- en jongerenwerk	42502	6630000	157.029	Subsidie voor verenigingen in kleine kernen die vrijwillig jeugd- en jongerenwerk organiseren en subsidie voor professioneel jongerenopbouwwerk (IJsselkring en JEKK (jeugd en kleine criminaliteit, Lindenhout).
Ouderenwerk	ouderenorganisaties	42502	6620000	98.739	Subsidie voor ouderenorganisaties en Zonnebloemverenigingen
Sociaal cultureel werk	overig vormings- en ontwikkelingswerk	42502	6511010	47.853	Subsidie aan dans-, muziek-, zang-, toneel-, vrouwenverenigingen, overig vormingswerk.
	subsidie volksfeesten	42502	6560111	60.462	Subsidie aan oa carnavalsoptochten, corso's, sinterklaasintochten, Slag om Grolle, klassiek concert en Koninginnedag activiteiten.
Activiteiten dagopvang					
Brede scholen					
Prestatievelden	Productnaam	ECL	FCL	Raming 2012	Opmerkingen

Sport	Subsidies (norm en accommodatie) voor sportverenigingen.	42500	6530030	249.674	Tot 1 januari 2014 zijn normsubsidies voor jeugd en senioren (18+) opgenomen. Vanaf 2014 niet meer voor de senioren. Het hier aangegeven bedrag zal dan met ongeveer € 32.000,00 verminderen.
Prestatieveld 2 - jeugd					
Centrum voor Jeugd en Gezin		42502	6715000	224.709	Kosten voor CJG, waaronder kosten voor abonnementen en redactiewerk websites (ouders en jongeren), consultatie per mail en telefoon, en projectsubsidies voor hulpaanbod in CJG (zoals familienetwerkberaad).
Jeugdgezondheidszorg (JGZ) uniform deel Yunio (0-4 jaar)	jeugdgezondheidszorg	42502	6715000	373.141	Subsidie aan Yunio voor uitvoering wettelijk basistakenpakket jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (consultatiebureau e.d.).
Jeugdgezondheidszorg maatwerk Yunio	jeugdgezondheidszorg	42502	6716000	20.900	Subsidie aan Yunio voor uitvoering maatwerk = opvoed- en opgroei-ondersteuning zoals HomeStart en Video Home Training.
JGZ GGD (4-19 jaar)	jeugdgezondheidszorg	42502	6715000	246.551	Subsidie aan GGD voor uitvoering basistakenpakket jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (schoolartsen e.d.).
Prestatievelden	Productnaam	ECL	FCL	Raming 2012	Opmerkingen
Kinderopvang	uitvoering Wet Kinderopvang	34304	6650000	36.116	Kosten voor uitvoering van (wettelijke verplichte) inspecties

					door GGD op locaties waar kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang wordt aangeboden – GGD controleert of aanbieders voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen.
Bureau Halt				0	
(licht) pedagogisch werk				0	onderdeel van subsidie maatwerk JGZ Yunio
Voor- en Vroegschoolse educatie	met name de voorschoolse educatie	34352	6480400	207.329	Kosten VVE programma op peuterspeelzalen (extra dagdelen voor peuters met een achterstand)
Onderwijsachterstandenbeleid					
leerplicht	lidmaatschap en personeelsuren beleid, zorg. Administratie	34352	6480300	46.358	Personeelskosten uitvoering leerplicht
Overig preventief jeugdbeleid					
Prestatieveld 3 - informatie, advies en cliëntenondersteuning					
Bureau Sociaal Raadsleden					
Zorgloket	zorgloket	34352	6620020	11.135	Vaste lasten loket Groenlo (huur e.d.)
Indicatiestelling	zorgloket	34304	6620020	20.600	Medische adviezen door Treve in het kader van individuele Wmo-aanvragen + Geh.Parkeerkaart
Uitvoering Wmo-aanvragen (W.O. beschikkingen en controle)	zorgloket	62150	6620020	332.399	Uitvoeringskosten zoals salarissen
Overig Loket	zorgloket	34005/ink	6620020	0	
Prestatievelden	Productnaam	ECL	FCL	Raming 2012	Opmerkingen
Prestatieveld 4 - vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning					
Vrijwilligersteunpunt	sociale activering	34311	6630030	18.465	Subsidie Clubvooruit, kosten site

					www.vrijwilligerswerkoostgelre.nl
Mantelzorgsteunpunt	wmo, VIT	42403	6620200	96.534	Subsidie aan VIT Oost Gelderland
Ondersteuning vrijwilligers					
Vacaturebank vrijwilligers (zie vrijwilligerssteunpunt)					
Ondersteuning mantelzorg (zie mantelzorgsteunpunt)					
Overige activiteiten mantelzorgers (intensieve thuiszorg, St. Alzheimer)	wmo, stg vrijwillige thuiszorg	42403	6620200	15.939	Subsidie voor de Stichting vrijwillige zorgverlening Oost Achterhoek
Prestatieveld 5 - algemene voorzieningen					
(alle voorzieningen die het mensen met een beperking mogelijk maken te participeren in de maatschappij)					
Wmo-diensten wonen en zorg (bijv. maaltijdservice)					
Verbeteren toegankelijkheid openbare gebouwen					
Verbeteren toegankelijkheid openbare ruimte					
Overig wonen, zorg en welzijn					
Prestatieveld 6 - individuele specifieke voorzieningen (rolstoelen, hulp bij het huishouden etc.)					
Collectief vervoer	vervoersvoorzieningen	42401	6652000	380.500	Netto-uitgaven Regiotaxi
Individueel vervoer	vervoersvoorzieningen	34005 ink/42217/42300	6652000	282.840	Ind.vergoe-dingen voor vervoer + voorzieningen zoals aangepaste fietsen en scootmobielen
Woningaanpassingen/verhuiskosten vergoeding	woonvoorzieningen	34005 ink/42300	6652020	327.800	Ind.vergoe-dingen voor woonvoorzieningen + verhuizing
Rolstoelen	rolstoelen	42300	6652010	242.097	Elektrische en handbewogen rolstoelen
Prestatievelden	Productnaam	ECL	FCL	Raming 2012	Opmerkingen
Hulp bij het huishouden	wmo kosten huishoudelijke verzorging	4222/42304/34005	6622000	3.234.100	Zorg in natura via zorgaanbieders + pgb
Leerlingenvervoer	vervoersvoorziening	43203	6422000	498.550	Bekostiging vervoer naar onderwijsinstellingen

Prestatieveld 7. maatschappelijke opvang en vrouwenopvang 8. openbare geestelijke gezondheidszorg 9. verslavingsbeleid					
Algemeen Maatschappelijk werk	algemeen maatschappelijk werk	42400	6620100	209.780	Subsidie voor Sensire t.b.v. uitvoering algemeen maatschappelijk werk
Collectieve preventie GGZ (taak Doetinchem)					
Palliatieve zorg (Hospice De Lelie)	wmo	42403	6620200	1.212	Subsidie voor Hospice de Lelie op basis aantal cliënten uit Oost Gelre
Maatschappelijke opvang (taak centrumgemeente Doetinchem)					
Verslavingszorg	openbare gezondheidszorg	42502	6714000	20.810	Subsidie Iriszorg
Aanpak huiselijk geweld waaronder Advies- en Steunpunt (adviespunt is taak regiogemeente Arnhem)					
Huiselijk geweld	Algemeen maatschappelijk werk	42502	6620100	1.000	Kosten voor PR m.b.t. huiselijk geweld
Begeleid of beschermd wonen					
Reclassering					
Overige uitgaven voor kwetsbare groepen (GGNet, LFB)	wmo	42403	6620200	15.709	Subsidie voor maatjesproject, ondersteuning participatie mensen met een verstandelijke beperking

Bijlage 6: Financieel overzicht acties

Prestatievelden		wie	bedrag	FCL	omschrijving
Prestatieveld 1 - leefbaarheid		wie	bedrag	FCL	omschrijving
Extra financiering voorzieningen in kader dorpsplannen	2011-2015	Gemeente Oost Gelre	300.000	investeringslijst	
Verdere uitwerking/ bijstelling dorpsplannen door dorpsbelangenverenigingen	2012-2015	Verenigingen van kleine kernen	nvt		Maakt onderdeel uit van bedrag extra financiering dorpsplannen
Opstellen en uitvoeren Programma stad Groenlo 2012-2027	2012-2027	Inwoners, bedrijven, Gemeente Oost Gelre	1.000.000	investeringslijst	In 2013 wordt er voor de uitwerking van het Programma Stad Groenlo € 1 miljoen in de begroting opgenomen. Aan de verdere uitwerking van het programma zullen naast gemeenten ook externe partijen een bijdragen leveren.
Preventieprojecten gericht op het langer zelfstandig kunnen blijven wonen: Langer meedoen in Oost Gelre: woonconsulenten en activiteiten gericht op het voorkomen van vallen	Vanaf medio 2011	Seniorenbelang, Vereniging kleine kernen, zorgaanbieders, GGD Gelre IJssel, gemeente	Salariskosten 0,4 fte	6620020	De ondersteuning wordt geleverd door een consulent (0,4 fte) vanuit het Wmo loket specifiek belast met het ouderenadvieswerk
Beschikbaar stellen subsidie voor organisaties (bijdragen voor jongeren en ouderen)	2011-2015	Gemeente Oost Gelre	157.029 98.739	6630000 6620000	Betreft onderdeel uit het op de begroting opgenomen bedrag voor jongerenwerk en ouderenorganisaties
Veilige en gezonde jongerenontmoetingsplekken	Vanaf medio 2011	Vereniging kleine kernen, jongerenwerk Oost Gelre, Brandweer, Gemeente Oost Gelre	38.800	6630000	Betreft onderdeel uit het op de begroting opgenomen bedrag voor jongerenwerk, CJG en externe financiering van het Trimbosinstituut

Prestatieveld 2 - jeugd		wie	bedrag	FCL	opmerkingen
Veilige en gezonde jongerenontmoetingsplekken/ tegengaan van overmatig alcoholgebruik door jongeren	Vanaf medio 2011	Vereniging kleine kernen, jongerenwerk Oost Gelre, Brandweer, Gemeente Oost Gelre	38.800	6630000	Betreft onderdeel uit het op de begroting opgenomen bedrag voor jongerenwerk, CJG en externe financiering van het Trimbosinstituut
Stimuleren deelname extra dagdelen VVE door peuters met een taalachterstand	2012	GGD Gelre IJssel, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, gemeente	207.329	6480400	De gelden betreffen het totale VVE programma. Voor het stimuleren verwachten wij geen extra middelen nodig te hebben. De kosten worden betaald uit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid.
Voorbereiden decentralisatie jeugdzorg samen met Achterhoekse gemeenten	Vanaf 2012	Provincie, gemeenten	22.237	6921000	Het betreft invoeringskosten voor 2012. In de septembercirculaire 2012 zullen de bedragen die voor 2013 beschikbaar gesteld worden genoemd worden.
Prestatieveld 3 - informatie, advies en cliëntenondersteuning		wie	bedrag	FCL	opmerkingen
Verbreding kennis consulenten in zorgloket (doelgroepen verstandelijke en psychische beperkingen)	2012	Gemeente Oost Gelre, lokale partijen	13.770	1530510	Dit bedrag maakt onderdeel uit van het scholingsbudget van de afdeling Onderwijs, welzijn en zorg.
Monitoren ondersteuning vrijwilligers vanuit zorgloket	Eind 2012	Gemeente Oost Gelre	nvt		Valt onder de werkzaamheden van de consulent belast met het ouderadvieswerk
Verbreding en doorontwikkeling Zorgloket	doorlopend	Gemeente Oost Gelre	nvt		Valt onder beleidswerkzaamheden afdeling Onderwijs, welzijn en zorg
Informatievoorziening voor mensen met verstandelijke beperking	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre	pm		Dit zal onderdeel uitmaken van de in- en uitvoeringskosten van de functie begeleiding in 2013
Doorontwikkelen digitale sociale kaart (Dsk)	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, deelnemende organisaties in Dsk	11.350	6715000	Dit betreft de kosten van de digitale sociale kaart. De doorontwikkeling naar een nieuwe

					site maakt onderdeel uit van deze kosten
Prestatieveld 4 - vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning		wie	bedrag	FCL	opmerkingen
Versterken ondersteuning mantelzorgers d.m.v. internet en nieuwe media. O.a. beschikbaar stellen digitale sociale kaart	vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, VIT Oost Gelderland	11.350 96.534	6735000 6620200	Digitale sociale kaart Onderdeel subsidiecontract VIT Oost Gelderland
Inzet vrijwilligersondersteuner	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Rabobank. Uitvoering via Clubvooruit	15.000	6630030	Onderdeel beschikbare budget
Onderzoek/ voorbereiding uitbreiding begeleiding van vrijwilligers vanuit zorgloket	2012	Gemeente Oost Gelre	nvt		Valt onder beleidswerkzaamheden afdeling Onderwijs, welzijn en zorg
Prestatieveld 5 - algemene voorzieningen		wie	bedrag	FCL	opmerkingen
Uitwerken Wet werken naar vermogen	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, SDOA, Hameland	pm		In de loop van 2012 zal hier meer duidelijkheid over zijn
BOOG standaard betrekken bij (her)inrichtingen van de openbare ruimte	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre/ BOOG	nvt		Maakt onderdeel uit van reguliere planvoorbereiding
Gemaksdiensten tbv Wmo doelgroep	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Hameland, SDOA	pm		Dit zal meegenomen worden bij de doorontwikkeling van het zorgloket
Prestatieveld 6 - individuele specifieke voorzieningen (rolstoelen, hulp bij het huishouden etc.)		wie	bedrag	FCL	opmerkingen
Onderzoek vormgeving Hulp bij het huishouden	2012	Gemeente Oost Gelre, regiogemeenten	nvt		Valt onder beleidswerkzaamheden afdeling Onderwijs, welzijn en zorg

Onderzoek uitbreiding Alfabureau	2012	Gemeente Oost Gelre, gemeente Winterswijk, gemeente Berkelland, Hameland, SDOA	nvt		Deze werkzaamheden worden gedaan door de gemeente Oude IJsselstreek
Onderzoek inzet scootmobielpool/rolstoelpool	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, regiogemeenten	nvt		Valt onder beleidswerkzaamheden afdeling Onderwijs, welzijn en zorg
Afspraken met woningcorporaties	2012	Gemeente Oost Gelre	nvt		Valt onder beleidswerkzaamheden afdeling Onderwijs, welzijn en zorg
Vorbereiding komst begeleiding	Vanaf 2011	Gemeente Oost Gelre, regio gemeenten, vrijwilligersorganisaties, lokale zorgaanbieders	94.008	6921000	Dit betreft het invoeringsbudget 2012. Invoeringsbudget 2013 pas duidelijk in mei of septembercirculaire van het rijk
Gesprekken met cliënten met Awbz indicatie begeleiding tot minimaal 1 januari 2014	Vanaf 1 januari 2013	Gemeente Oost Gelre	pm		In de loop van 2012 zal duidelijk zijn welke bedragen hiervoor geraamd moeten worden
Prestatieveld 7. maatschappelijke opvang en vrouwenopvang 8. openbare geestelijke gezondheidszorg 9. verslavingsbeleid		wie	bedrag	FCL	
Verdere uitwerking Convenant voor de Openbare geestelijke gezondheidszorg 2009-2013	Vanaf 2009	Gemeente Doetinchem en regiogemeenten	2.827.000 151.00	nvt 661400	Het bedrag betreft het aan de regio gemeente Doetinchem beschikbaar gestelde geld voor de uitvoering van haar regiotaak. De uitvoering is vastgelegd in het convenant. Lokale kosten voor inzet stadsbank vanuit minimabeleid
Regionaal onderzoek gebruikers maatschappelijke opvangvoorzieningen	2012	Gemeente Doetinchem, GGD Gelre IJssel	nvt		Kosten gedragen door regiogemeente Doetinchem via rijksuitkering voor centrumgemeenten
Zorgnetwerk: onderzoek één gezin, één plan, één coach	2012	Gemeente Oost Gelre, partners in zorgnetwerk	nvt		Pilot maakt onderdeel uit van subsidie Algemeen maatschappelijk werk.

Tijdelijk huisverbod: implementatie conclusie landelijke procesevaluatie	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre vanuit zorgnetwerk	Nvt/pm		Extra kosten zullen gedekt worden uit het budget Algemeen maatschappelijk werk. Ambtelijke inzet maakt onderdeel uit van de functie beleidsmedewerker openbare veiligheid
Versterken netwerken mensen met een psychiatrische en/of licht verstandelijke beperking	Vanaf 2012	Gemeente Oost Gelre, vrijwilligersorganisaties, zorgaanbieders	pm		Onderdeel uitwerking komst functie begeleiding.
Acties gericht op gezonde en veilige keten	2012-2015	Vereniging kleine kernen, Jongerenwerk, IrisZorg, Keetkeur, brandweer, gemeente Oost Gelre	38.800	6630000	Maakt onderdeel uit van het project Veilige en gezonde jongerenontmoetingsplekken. Onderdeel totaal budget jongerenwerk